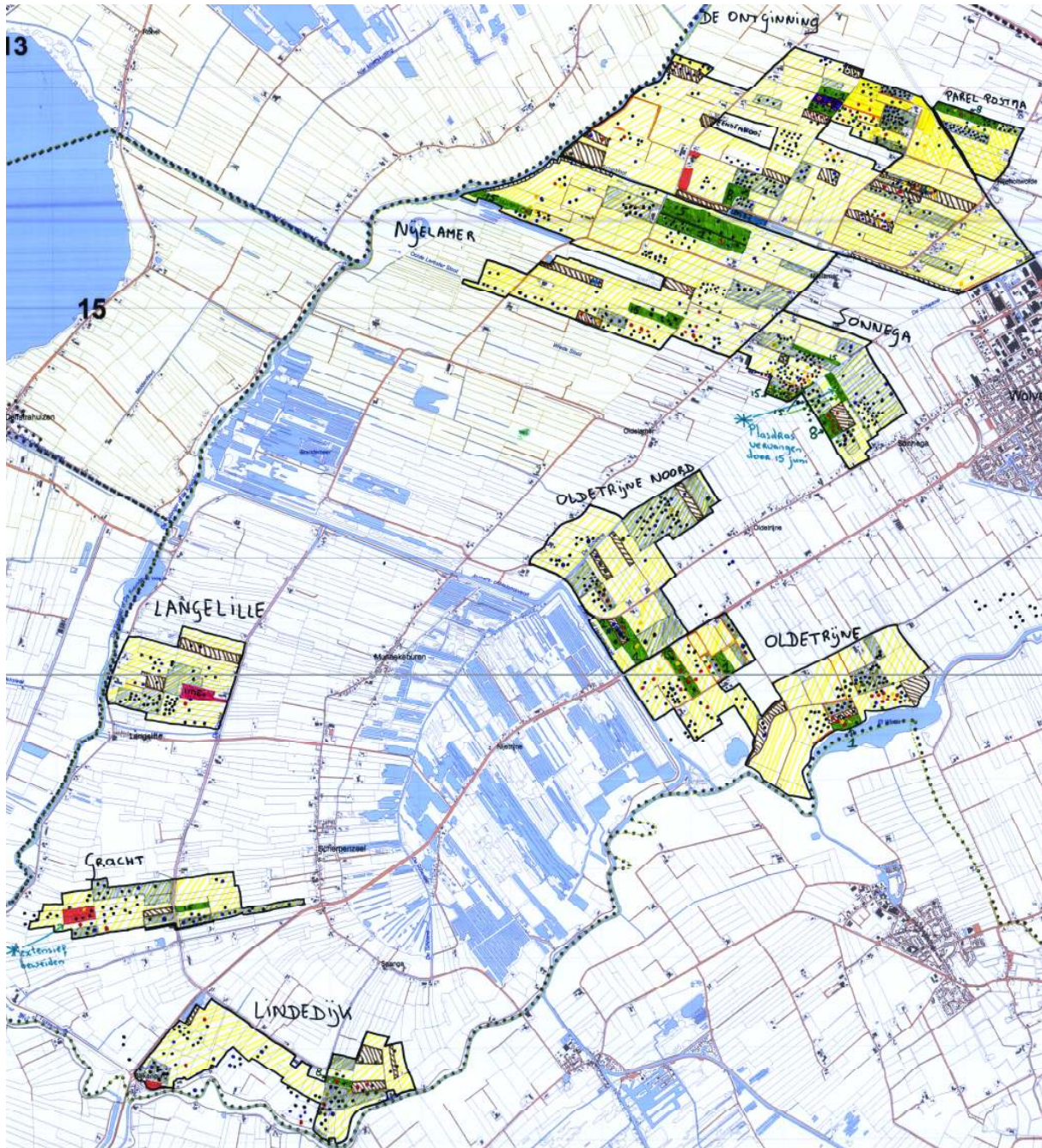

Collectief Beheerplan Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf 2013

Versie: 15 november 2012

Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Fryslân, bij besluit van ... kenmerk: ...	d.d. (handtekening) (naam)
--	---

INHOUDSOPGAVE:

1. INLEIDING	4
2. WEIDEVOGELKRING WESTSTELLINGWERF	5
3 DEELGEBIEDEN	6
3.1 Deelgebied De Ontginning 2010 t/m 2015	6
3.1.1 Ligging	6
3.1.2 Weidevogelstand	6
3.1.3 Overige gebiedskenmerken De Ontginning	7
3.2 Deelgebied Oldetrijne 2010 t/m 2015	8
3.2.1 Ligging	8
3.2.2 Weidevogelstand	9
3.2.3 Overige gebiedskenmerken Oldetrijne	9
3.3 Parel Postma 2010 t/m 2015	11
3.4 Deelgebied Oldetrijne Noord 2011 t/m 2016	11
3.4.1 Ligging	11
3.4.2 Weidevogelstand	12
3.4.3 Overige gebiedskenmerken	12
3.5 Deelgebied Gracht 2011 t/m 2016	13
3.5.1 Ligging	13
3.5.2 Weidevogelstand	14
3.5.3 Overige gebiedskenmerken	14
3.6 Deelgebied Langelille 2011 t/m 2016	15
3.6.1 Ligging	15
3.6.2 Weidevogelstand	15
3.6.3 Overige gebiedskenmerken	16
3.7 Deelgebied Lindedijk 2010 t/m/ 2016	17
3.7.1 Ligging	17
3.7.2 Weidevogelstand	17
3.7.3 Overige gebiedskenmerken	18
3.8 Deelgebied Sonnega 2010 t/m 2016	19
3.8.1 Ligging	19
3.8.2 Weidevogelstand	19
3.8.3 Overige gebiedskenmerken	20
3.9. Deelgebied Nijelamer 2010 t/m 2016	21
3.9.1 Ligging	21
3.9.2 Weidevogelstand	21
3.9.3 Overige gebiedskenmerken	21
4. STREEFBEELD	23
4.1 De Ontginning 2010 t/m 2015	24
4.2 Oldetrijne 2010 t/m 2015	25
4.3 Parel Postma	25
4.4 Oldetrijne Noord	26
4.5 Gracht	26
4.6 Langelille	26
4.7 Lindedijk	27
4.8 Sonnega	27
4.9 Nijelamer	28
5 MAATREGELEN	29
5.1 Mozaïekbeheer	29
5.2 Kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van het mozaïekbeheer	38

5.2.1	De Ontginning	38
5.2.2	Oldetrijne.....	41
5.2.3	Parel Postma	42
5.2.4	Oldetrijne Noord	42
5.2.5	Gracht	43
5.2.6	Langelille.....	45
5.2.7	Lindedijk.....	46
5.2.8	Sonnega.....	48
5.2.9	Nijelamer.....	49
5.3	Inrichtingsmaatregelen en overige activiteiten	52
6.	VELDINVENTARISATIES.....	54

1. INLEIDING

In 2009 hebben gedeputeerde staten van Fryslân Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf gevestigd in Weststellingwerf, benoemd als gebiedscoördinator collectief agrarisch natuurbeheer in het kader van het Provinciale Subsidiestelsel Natuur en Landschap.

In het gebied Weststellingwerf (m.u.v. de Tjongervallei) coördineert Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf het collectieve weidevogelbeheer.

Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf heeft voor dit doel voorliggend Collectief Beheerplan opgesteld voor een planmatige en doelmatige aanpak van het weidevogelbeheer.

Een uitzondering is een klein gebiedje rond De Blesse. Voor dit kleine gedeelte van Weststellingwerf is in 2009 een plan ingeleverd door Kopse Agrarische Natuurvereniging; **een agrarische natuurvereniging uit Overijssel**. Het deelgebied dat zij beschrijven heet Marker- en Oosterbroek. U bent hierover toen apart benaderd door hun mozaïekregisseur, de heer Ton Fler. Hij heeft u toen het plan toegestuurd. De gegevens voor 2012 vindt u in de bijlage, er was volgens de heer Fler geen aanleiding om iets te veranderen. Het beheer is voor 2012 niet gewijzigd. **Het beheer voor 2013 wordt ook niet gewijzigd.**

In het Kwaliteitshandboek Gebiedscoördinatie van Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf zijn de interne processen, taken en verantwoordelijkheden uitgeschreven. Hieronder een korte beschrijving van de totstandkoming van dit CBP.

Totstandkoming.

De formele start van dit CBP vond plaats op 1 oktober 2012 toen de stippenkaart van 2012, met daarop ingevuld het zware beheer, op tafel kwam bij het bezoek van Helene de Jong en Alfred Dreijer in Nijeholtwolde. Samen met de mozaïekregisseur Sippe Bron, weidevogelcoördinator Johan Baas en Afke Kester, de opsteller van het CBP werd het seizoen 2012 geëvalueerd en wensen voor 2013 op hun mogelijkheden besproken. Voor zover er na afloop van het gesprek actiepunten zijn benoemd vindt u deze terug bij de **betreffende mozaïeken**. Een algemene voorlichtingsbijeenkomst, zoals die in de voorgaande jaren is gehouden, is niet georganiseerd want alle weidevogelgebieden met potentie zijn inmiddels in beeld en door de Provincie vastgelegd in de weidevogelkerngebieden. Voor deze weidevogelkerngebieden zijn in 2009 en 2010 mozaïekplannen opgesteld. Daarbuiten bevinden zich geen concentraties weidevogels die aan de eisen voor weidevogelkerngebied kunnen voldoen. Alle deelnemers zijn dus in beeld en deze zijn allemaal persoonlijk benaderd. De algemene voorlichting wordt via persberichten en de website verzorgd. **Dit CBP bouwt verder op het CBP van 2012, waarbij ter wille van de duidelijkheid de teksten van voorgaande jaren soms iets zijn aangepast om aan te geven dat het gaat om oudere teksten. De wijzigingen die betrekking hebben op 2013 zijn in het rood aangegeven, met name in hoofdstuk 4 en 5. De financiële vertaling vindt u in hoofdstuk 7.**

De afstemming van dit plan met de andere betrokken partijen in Weststellingwerf; Vogelwacht Wolvega, WBE, gemeente, SBB, Fryske Gea en Wetterskip Fryslân, vond plaats op 5 oktober. De resultaten van dit overleg zijn verwerkt in dit CBP.

Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf verklaart hierbij dat zij bij het opstellen van het Collectieve Beheerplan heeft gehandeld conform de vastgelegde processen in het Kwaliteitshandboek en dat zij op 17 juni 2011 een certificaat collectief agrarisch natuurbeheer heeft ontvangen.

2. WEIDEVOGELKRING WESTSTELLINGWERF

Sinds 2003 werkt Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf nauw en intensief samen met de Vogelwachten en de WBE's: Vogelwacht Wolvega e.o., Vogelwacht De Blesse e.o., Vogelwacht Heerenveen-Oranjewoud, Vogelwacht Boijl, WBE Kuinder en Linde, WBE Beneden Linde en WBE De Veenpolders. Dit Collectief Beheerplan is, naast de agrariërs ook in overleg en in afstemming met deze organisaties opgesteld.

Het incidentele overleg dat er geregeld was met de TBO's, Waterschap en Gemeente is in 2009 geformaliseerd. Toen is afgesproken om de onderwerpen leidend te laten zijn: indien nodig zoeken we elkaar direct op. Eenmaal per jaar komen we in voltallig verband bij elkaar.

Dit jaar was ons jaarlijkse overleg **op 5 oktober 2012**.

In dit overleg komen de volgende organisaties samen:

Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf gevestigd in Wolvega	N van der Weerd Voorzitter	(naam) (functie)
Staatsbosbeheer, district Zuidoost	A Rozema Opzichter	(naam) (functie)
Fryske Gea	A. Zijlstra Districtshoofd	(naam) (functie)
Vogelwacht Wolvega e.o	H. Smid Secretaris	(naam) (functie)
Vogelwacht De Blesse e.o.	E. Wallinga Voorzitter	(naam) (functie)
Vogelwacht Boijl	R van de Boer Contactpersoon	(naam) (functie)
Vogelwacht Heerenveen - Oranjewoud	W. Plantinga Secretaris	(naam) (functie)
Wild Beheer Eenheid Kuinder en Linde	F. Mulder Secretaris	(naam) (functie)
Wild Beheer Eenheid De Veenpolders	J.H. Oosterhuis Voorzitter	(naam) (functie)
Wild Beheer Eenheid Beneden Linde	B. Kramer Contactpersoon	(naam) (functie)
Wetterskip Fryslân	J. Zijlstra Medewerker Cluster Plannen	(naam) (functie)
Gemeente Weststellingwerf	B. van Lubek Medewerker Openbare Werken	(naam) (functie)

3 DEELGEBIEDEN

Deze tekst van alle deelgebieden is ongewijzigd overgenomen uit het CBP van Weststellingwerf 2010 (voor De Ontginningen, Oldetrijne en de Parel Postma) en 2011 (voor de overige, voor seizoen 2011, toegevoegde gebieden). De resultaten en jaarlijkse wijzigingen vindt u in hoofdstuk 4 en 5.

3.1 Deelgebied De Ontginning 2010 t/m 2015

Gebiedsbeschrijving

3.1.1 Ligging

Deelgebied 1 heeft betrekking op De Ontginning.

Dit gebied draait al zes jaar mee in het collectieve weidevogelbeheer en het heeft vorig jaar meegedraaid in het proefproject Skriezekrite. Dit heeft geresulteerd in een toename van het aantal grutto's. De broedparen namen in de Skriezekrite toe van 17 in 2008 naar 39 in 2009! Lastig daarbij is dat het gebied niet helemaal overeenkwam met het gebied dat nu meedoet aan het mozaïek beheerplan. Met name de parel van Postma heeft nogal wat vogels 'afgesnoept'. En de percelen die te koop staan deden niet mee in het oude collectief maar wel in de Skriezekrite. Er zijn twee agrariërs uit het weidevogelcollectief afgehaakt.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	545 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	545 ha

Natuurlijke begrenzing

Schipsloot
Tjonger
Spoorlijn
De Scheene

Niet alle agrariërs/grondeigenaren binnen deze natuurlijke begrenzing willen mee doen aan weidevogelbeheer. Rondom de eendenkooi en aan de noordelijke buitenrand vallen hectares weg. Dit heeft geen invloed op het te voeren weidevogelbeheer, eerder dienen zij als natuurlijke buffer voor predatie.

Een probleem waar wij wel tegenaan lopen zijn percelen weiland die te koop staan. Deze worden nu op 1-jarige pachtbasis verhuurd. Daar kunnen dus geen 6-jarige contracten op worden afgesloten. Het is wel een perfect weidevogelgebiedje. Het beheer dat daar wordt gevoerd past goed in ons plan (vandaar ook de goede resultaten in de Skriezekrite) maar kunnen wij, cijfermatig, niet meenemen. Zo wordt een groot gedeelte van deze percelen gebruikt door een deelnemer aan ons mozaïekbeheer plan die op zijn eigen bedrijf 100 broedparen per 100 hectare heeft.

Op de kaart is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.1.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met recente stippenkaarten, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied.
(uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Weidevogelcollectief De Ontginning		
Soort	Aantal totaal 2009	Aantal per 100 ha 2009
Kievit	140	28
Grutto	34	7
Scholekster	39	8
Tureluur	31	6
Kuifeend	1	
Watersnip	2	
Wulp	11	2
Veldleeuwerik	1	
Gele Kwikstaart	3	
Graspieper	6	
TOTAAL	268	55
Totaal	Van de vier hoofdsoorten	50

3.1.3 Overige gebiedskenmerken De Ontginning

Openheid:

- *In het algemeen zeer goed, het is een weids open gebied met her en der, aan het lint een boerderij en een enkele burgerwoning. De wegen zijn smalle plattelandswegen die met name door aanwonende worden gebruikt.*
- *Onderstaande aandachtspunten vinden wij echter wel voor verbetering vatbaar, met dien verstande dat dit veelal regulier onderhoud betreft. Met name op het aspect begroeiing en opslag langs de vaarwegen moet beter toegezien worden. Dit is meegenomen in ons Weidevogelkring overleg en zal een terugkerend punt van aandacht zijn. De reden daarvoor is helder: begroeiing is een schuilplaats voor grond predatoren zoals vossen en bomen zijn een uitvalsbasis voor vliegende predatoren zoals buizerds.*

Soort opgaande begroeiing	Locatie
Laanbeplanting	Stadburen, Kooiweg
Begroeiing en opslag	De Tjonger, Schipsloot, Spoorlijn
Solitaire bomen	Verspreid

Waterhuishouding:

- *Goed*
- *Een gewenste verbetering is meer plas dras. Inmiddels heeft, naast de bestaande plas dras nog een agrariër uit het gebied zijn enthousiasme hiervoor omgezet in concrete plannen. In overleg met ons en de heer J Zijlstra van het Wetterskip is hij nu druk bezig om hier invulling aan te geven. Dit laat onverlet dat wij onze deelnemers blijven wijzen op het belang van water en wij goede hoop hebben op meer initiatieven.*

Oorzaak	Locatie
Meer plas-dras	Hele plangebied

Landgebruik

- *Goed met voldoende variatie in bemesting, beweiding en maaien.*
- *Maar natuurlijk kan het altijd beter. Het wijzen op het hanteren van verschillende maaidata maar ook bijvoorbeeld verschillende beweidingssystemen, graszaadmengsels en bemesting is een doorlopend proces waarbij dit beheerplan en dan met name de applicatie Beheer op Maat een goede overtuigingskracht gaf/geeft aan de boeren om te denken vanuit een gruttokuikentje. Vergeleken met de start van het weidevogelcollectief,*

nu zes jaar geleden, zie je duidelijk de voortgang die hier geboekt wordt. De jaarlijkse evaluaties die wij nu al zes jaar organiseren waarbij o.l.v. een deskundige de resultaten worden besproken met de agrariër, zijn nazorger en zijn wildbeheerder spelen hierin een belangrijke rol. Deze bijeenkomsten zullen wij dan ook zeker voortzetten.

- *Wij zien dat het gebruik van de verplichte groenbemester op maïsland een negatieve invloed heeft op met name de kievit.*

Aspecten landgebruik	Locatie
Geen verplicht gebruik groenbemester	Hele plangebied
Meer variatie in maaidata	Hele plangebied

Predatiedruk:

- *Voor verbetering vatbaar.*

Uit de jaarlijkse evaluaties blijkt telkens weer dat de predatiedruk hoog is. Grote hindernis hierbij is de wetgeving. We willen in samenwerking met de Wildbeheereenheden die werkzaam zijn in ons gebied en via overleggen op een hoger (provinciaal?) niveau hier toch resultaat boeken zodat de mogelijkheden om te bejagen/verjagen vergroot worden. Hiervoor stellen wij samen met de WBE's een plan van aanpak op waarbij behalve het onderbouwen van geconstateerde problemen met cijfermateriaal ook praktische maatregelen aandacht krijgen. We hopen dat het project o.l.v. Altenburg en Wymenga waarin de BFvW, BoerenNatuur, TBO's, WBE's en de provincie Fryslân gaan samenwerken, hierin ook een grote rol kan spelen.

Relevante predatoren (2011)	Locatie/bron
Vos (8)	Brandemeer, Eendenkooi
Steenmarter	
Bunzing	
Hermelijn	
Wezel	
Das	
Kiekendief	
Kraai (116)	
Kauw (58)	
Reiger	
Ooievaar	Ooievaarskolonie Spanga
Buizerd	
Wilde katten	

Ruimtelijke Ordening:

- *Geen knelpunten binnen planperiode (2010-2015)*

Op de kaart wordt e.e.a. aangegeven.

3.2 Deelgebied Oldetrijne 2010 t/m 2015

Gebiedsbeschrijving

3.2.1 Ligging

Deelgebied 2 heeft betrekking op Oldetrijne gelegen in de gemeente Weststellingwerf.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	275 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	275 ha

Natuurlijke begrenzing

Helomavaart
Peter Stuyvesantweg
Merriemaden
De Meenthe
De Sasweg
De Linde

Op de kaart is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.2.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de recente stippenkaarten, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Deelgebied Oldetrijne		
Soort	Aantal totaal 2008	Aantal per 100 ha 2008
Kievit	143	52
Grutto	9	3
Scholekster	20	7
Tureluur	3	1
Kuifeend	2	
Veldleeuwerik	2	
Gele Kwikstaart	1	
Graspieper	1	
TOTAAL	181	66
Totaal	Van de vier hoofdsoorten	64

3.2.3 Overige gebiedskenmerken Oldetrijne

Openheid en rust:

- o *Goed, het is een waterrijk, weids, open gebied met her en der, in het lint een boerderij.*
- o *Voor verbetering vatbaar is absoluut het zandzuigergat bij de Driewegsluis. Dit waterrijke perceel was vroeger altijd een goede vogellocatie maar valt nu buiten het weidevogelkerngebied. Het is in eigendom van Fryske Gea, met een botanische doelstelling en verruigt totaal. Voor dit deelgebied wordt het aanpakken van deze verruiging hét speerpunt voor de komende jaren. De reden daarvoor is helder: begroeiing is een schuilplaats voor grond predatoren zoals vossen en bomen zijn een uitvalsbasis voor vliegende predatoren zoals buizerds.*
- o *De rietkragen langs de Linde vallen in principe onder het gewone, reguliere onderhoud. Met name op de aspecten begroeiing en opslag moet goed toegezien worden. Dit is meegenomen in ons Weidevogelkring overleg. De reden daarvoor is helder: begroeiing is een schuilplaats voor grond predatoren zoals vossen.*

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Rondom zandzuigergat bij Driewegsluis
Rietkragen	Langs de Linde

Waterhuishouding:

- Goed
- Een gewenste verbetering is het aandeel plas dras. Gelukkig is ook in dit deelgebied een agrariër enthousiast geworden voor deze vorm van beheer. Inmiddels is contact opgenomen met het Wetterskip. Het plan is nog niet ingetekend in de Toolkit omdat dit intekenen zeer problematisch gaat. Vanwege de te volgen ontheffingsprocedure lukt het niet meer om de plasdras vóór 15 februari te realiseren. In 2011 wordt dit pakket wel aangevraagd. Het staat inmiddels al aangegeven op de kaartbijlage. En wij hebben het plan ter financiering in dit Beheerplan meegenomen. De inrichtingskosten worden wel in 2010 gemaakt.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie
Te weinig plas-dras	Hele plangebied

Landgebruik:

- Goed
- Ook hier is een gewenste verbetering natuurlijk nog meer variatie in het gebied, o.a. door het hanteren van verschillende maaidata maar ook bijvoorbeeld verschillende beweidingssystemen, graszaadmengsels en bemesting. Dit is een doorlopend proces waarbij dit beheerplan en dan met name de applicatie Beheer op Maat een goede overtuigingskracht gaf/geeft aan de boeren om te denken vanuit een gruttokuikentje. Vergeleken met de start van het weidevogelcollectief, nu zes jaar geleden, zie je duidelijk de voortgang die hier geboekt wordt. De jaarlijkse evaluaties die wij nu al zes jaar organiseren waarbij o.l.v. een deskundige de resultaten worden besproken met de agrariër, zijn nazorger en zijn wildbeheerder spelen hierin een belangrijke rol. Deze bijeenkomsten zullen wij dan ook zeker voortzetten.
- Wij zien dat het gebruik van de verplichte groenbemester op maïsland een negatieve invloed heeft op met name de kievit.

Aspecten landgebruik	Locatie
Te weinig variatie in maaidata	Hele plangebied
Verplicht gebruik groenbemester	Maïspcelen

Predatiedruk:

- Voor verbetering vatbaar.
Uit de jaarlijkse evaluaties blijkt telkens weer dat de predatiedruk hoog is. Grote hindernis hierbij is de wetgeving. We willen in samenwerking met de Wildbeheereenheden die werkzaam zijn in ons gebied en via overleggen op een hoger (provinciaal?)niveau hier toch resultaat boeken zodat de mogelijkheden om te bejagen/verjagen vergroot worden. Hiervoor stellen wij samen met de WBE's een plan van aanpak op waarbij behalve het onderbouwen van geconstateerde problemen met cijfermateriaal ook praktische maatregelen aandacht krijgen. We hopen dat het project o.l.v. Altenburg en Wymenga waarin de BFvW, BoerenNatuur, TBO's, WBE's en de provincie Fryslân gaan samenwerken, hierin ook een grote rol kan spelen.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Boswallen/bebossing Sonnega/Oldetrijne
Reiger	Rottige Meenthe
Hermelijn	

Bunzing	
Wezel	
Steenmarter	
Das	
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Buizerd	Rottige Meenthe, boswallen buiten het gebied,, Zandzuigergat
Kraaien	

Ruimtelijke Ordening:

- *Kans binnen planperiode (2010-2015): langs de Linde wordt nog EHS gerealiseerd. Onze vereniging wordt hierbij betrokken en wij zien hier nog wel kansen voor meer/beter weidevogelbeheer.*

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie
Realisering EHS	Langs De Linde

- *Mogelijke bedreiging binnen planperiode (2010-2015): Momenteel zijn er in een zéér pril stadium plannen voor het realiseren van een recreatiepark langs de Helomavaart. Niet alleen de planvorming is nog onzeker, ook bij de daadwerkelijke uitvoering die moet geschieden door particulier initiatief dan wel een projectontwikkelaar worden grote vraagtekens gezet. Ook bij deze planvorming worden wij betrokken.*

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie
Mogelijke aanleg recreatiepark met golfbaan	Langs Helomavaart

3.3 Parel Postma 2010 t/m 2015

In Nijeholtwolde tegen het gebied van De Ontginning aan maar net over de spoorlijn bevindt zich het bedrijf van de familie Postma. Dit bedrijf heeft in de SAN zes jaren succesvol meegedraaid in het weidevogelcollectief De Ontginning. Vanwege de spoorlijn moeten zij nu, door de nieuwe regelgeving, als parel verder. In 2009 had dit bedrijf 79 kieviten, 3 scholeksters, 1 grutto en 2 tureluurs op 42,62 ha. Dit is omgerekend een dichtheid van 199 per 100 ha.! Het totaal van 85 aantallen van de vier hoofdsoorten is ruim voldoende om mee te kunnen doen als parel.

3. 4 Deelgebied Oldetrijne Noord 2011 t/m 2016**Gebiedsbeschrijving****3.4.1 Ligging**

Deelgebied Oldetrijne Noord is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	200 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	200 ha

Natuurlijke begrenzing

Pieter Stuyvesantweg
Helomavaart
Kerkeweg
Sonnegaweg

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.4.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Oldetrijne Noord			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	87	92	46
Grutto	4	5	2
Scholekster	12	16	8
Tureluur	1	6	3
Totaal	104	119	60

3.4.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Het betreft hier een open weids gebied met her en der enkele boerderijen. Het gebied wordt zowel aan één kant begrensd als doorsneden door water. Waarbij de waterloop die het gebied doorsnijdt geen enkele beperking geeft voor de kuikentjes.
- o De boswal die haaks op de Pieter Stuyvesantweg staat is de enige dissonant in het gebied. Deze zou mogelijk als uitvalsbasis kunnen dienen voor predatoren. Dit is nu niet aan de orde en we hopen, o.a. door bij Staatsbosbeheer aan te dringen op goed onderhoud, dat dit voorkomen kan worden. Wel hanteren wij deze boswal als een natuurlijke grens voor het mozaïekgebied.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Langs de Helomavaart en de Scheene
Rietkragen	Langs de Helomavaart
Boswal	Haaks op de Pieter Stuyvesantweg

Waterhuishouding

- o Goed
Langs de Helomavaart liggen enkele percelen die van nature vaak vrij nat zijn en die perfect zijn voor de weidevogels. De eigenaar wil dit effect versterken door een plas-dras aan te leggen met daarom heen uitgestelde maaidatum.
- o Voor verbetering vatbaar zijn de oevers. Deze zijn op sommige plaatsen erg steil. In overleg met het waterschap is het plan opgevat om langs De Scheene natuurvriendelijke oevers te creëren.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie
Steile oevers	m.n. langs de grotere (waterschaps)sloten

Landgebruik

- o Goed. Gevarieerd met aandacht voor de weidevogel.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar. Waar de WBE's de vos inmiddels redelijk onder controle hebben gekregen wordt de overlast van het ooievaarsstation van de familie Van Maarsen te Spanga een steeds groter probleem voor de weidevogelkuikentjes. De succesvolle terugkeer van de ooievaar op meerdere plaatsen in Friesland neemt ons inziens inmiddels zulke vormen aan dat ingrijpen door de Provinciale overheid gewenst is!

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer en Rottige Meenthe
Reiger	Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Hermelijn	
Bunzing	
Wezel	
Steenmarter	
Das	Ooit uitgezet in Ooststellingwerf. Nu hier al.
Buizerd	
Kraaien	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.5 Deelgebied Gracht 2011 t/m 2016**Gebiedsbeschrijving****3.5.1 Ligging**

Deelgebied Gracht is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	104 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	104 ha

Natuurlijke begrenzing

geen

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.5.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Gracht			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	35	43	41
Grutto	1		
Scholekster	8	9	9
Tureluur	1		
Totaal	45	52	50

De deelnemers aan de oude SAN begonnen in 2005 met 83 vogels (72 K; 3 G; 8 S). In 2007 en 2008 werden hier in het kader van de ruilverkaveling heel veel percelen vergraven. In 2008 had dit gebied de deelnemers aan de SAN 49 vogels (40 K; 1 G; 7S).

3.5.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Het gebiedje ligt in een veel groter plattelandsgebied dat zich overal kenmerkt door openheid en rust. De weg die het gebiedje doorkruist wordt vrijwel uitsluitend gebruikt door aanwonenden en levert daarmee geen belemmeringen voor de weidevogels en hun kuikentjes. Ditzelfde geldt voor de waterloop die door het gebiedje loopt.
- o Wel is het storend dat, in het kader van de ruilverkaveling die hier heeft plaatsgevonden en die binnenkort officieel wordt afgerond, er door Staatsbosbeheer bomen zijn geplant langs de weg.
- o Hetzelfde geldt voor een klein natuurgebiedje dat direct grenst aan ons weidvogelgebied. Dit heeft een botanische bestemming gekregen. Terwijl het op dit moment, pas aangelegd moeras, perfect zou zijn voor de weidevogel. Het enige dat moet gebeuren is het open houden van het gebied!

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Laanbeplanting	Langs de Gracht
Mogelijk in de toekomst het natuurgebiedje	Net boven het mozaïekgebied

Waterhuishouding

- o Goed

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. De vier deelnemende agrariërs weiden hun koeien en enkele percelen worden in wisselbouw gebruikt voor mais. Dit geeft een prachtig gevarieerd gebruik.

Aspecten landgebruik	Locatie
Natuurgebied	Net boven het mozaïek

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- Voor verbetering vatbaar. Waar de WBE's de vos inmiddels redelijk onder controle hebben gekregen wordt de overlast van het ooievaarsstation van de familie Van Maarsen te Spanga een steeds groter probleem voor de weidevogelkuikentjes. De succesvolle terugkeer van de ooievaar op meerdere plaatsen in Friesland neemt ons inziens inmiddels zulke vormen aan dat ingrijpen door de Provinciale overheid gewenst is!

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer Rottige Meenthe
Reiger	Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Wezel	
Bunzing	
Buizerd	
Kraaien	
Steenmarter	

Ruimtelijke Ordening

- Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.6 Deelgebied Langelille 2011 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.6.1 Ligging

Deelgebied Langelille is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	110 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	110 ha

Natuurlijke begrenzing

Langelilleweg
Kerkeweg
Gracht

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.6.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Deelgebied Langelille			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	78	47	43
Grutto		2	2
Scholekster	8	9	8
Tureluur			
Totaal	86	58	53

3.6.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- Goed. Het betreft een echt plattelandsgebied aan de Tjonger met verspreid liggende lintbebouwing langs de Langelilleweg en in de dorpskern een klein stukje aaneengesloten lintbebouwing aan de Kerkeweg. Beide wegen worden meest voor plaatselijk verkeer gebruikt. En dat geldt helemaal voor de derde weg die het gebied begrenst: de Gracht.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Laanbeplanting	Langs de Kerkeweg
Begroeiing en opslag	Een klein particulier natuurterreintje links boven het mozaïek

Waterhuishouding

- Goed

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- Goed. De deelnemers aan dit mozaïek gebruiken hun gronden verschillend waardoor altijd een gevarieerd geheel ontstaat van mais waar de kieviten zich concentreren en beweide en gemaaide graslanden waar de kuikentjes zich thuis voelen.
- Vorig jaar zijn de oevers van de Tjonger opnieuw ingericht en bijzonder geschikt gemaakt voor steltlopers. Beide gebieden zullen elkaar ongetwijfeld versterken.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- Voor verbetering vatbaar. Behalve de reigers uit de Brandemeer zie je ook hier in toenemende mate ooivaars verschijnen. Zie de oproep bij de vorige gebieden.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer

Reiger	Brandemeer
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Wezel	
Bunzing	
Hermelijn	
Buizerd	
Steenmarter	
Kraai	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.7 Deelgebied Lindedijk 2010 t/m/ 2016**Gebiedsbeschrijving****3.7.1 Ligging**

Deelgebied Lindedijk is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	120 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	120 ha

Natuurlijke begrenzing

Lindedijk
Pieter Stuyvesantweg
Gracht

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.7.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Lindedijk			
Soort	Ter info: Aantal 2009	Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	80	68	57
Grutto	2	2	2
Scholekster	5	6	6
Tureluur	1	2	2
Totaal	88	78	65

Let op: het gebied van 2010 komt niet volledig overeen met het oude SAN gebied. Met name een cluster met daarin o.a. een grutto en 2 tureluurs konden we in de nieuwe begrenzing niet meenemen.

3.7.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- Goed. Het betreft een weids plattelandsgebied aan de rivier de Linde met her en der een boerderij. Links onder ligt het gehucht Slijkenburg waar ongeveer 40 mensen wonen.
- De begroeiing die altijd ontstaat langs een waterloop is een punt van aandacht. Op zich is regulier onderhoud van de oevers van de Linde voldoende.
- Links boven ons mozaïek ligt De Kolk; een plas water met daaromheen begroeiing. Op dit moment geeft dat geen problemen maar het heeft onze aandacht. Midden boven ons mozaïek ligt een klein natuurterreintje van Staatsbosbeheer.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Langs de Linde
Rietkragen	Langs de Linde
Bomen en begroeiing	De Kolk en het natuurterreintje aan de Gracht

Waterhuishouding

- Goed

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- Goed. Er is voldoende variatie in het grondgebruik om rust, voedsel en bescherming te bieden aan de weidevogels en hun kuikentjes.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- Voor verbetering vatbaar. Waar de WBE's de vos inmiddels redelijk onder controle hebben gekregen wordt de overlast van het ooievaarsstation van de familie Van Maarsen te Spanga een steeds groter probleem voor de weidevogelkuikentjes. De succesvolle terugkeer van de ooievaar op meerdere plaatsen in Friesland neemt ons inziens inmiddels zulke vormen aan dat ingrijpen door de Provinciale overheid gewenst is!
- Het is mogelijk dat De Kolk een uitvalsbasis voor predatoren gaat vormen. Wij brengen dit onder de aandacht van de WBE.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Rottige Meenthe
Reiger	Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga

Wezel	
Bunzing	
Hermelijn	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.8 Deelgebied Sonnega 2010 t/m 2016**Gebiedsbeschrijving****3.8.1 Ligging**

Deelgebied Sonnega is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	160 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	160 ha

Natuurlijke begrenzing

Sonnegaweg
Hoofdweg

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.8.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen broedparen/gevonden nesten).

Deelgebied Sonnega		
Soort	Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	64	40
Grutto	14	9
Scholekster	11	7
Tureluur	12	8
Totaal	101	63

Dit gebied is voor onze vereniging nieuw. Over 2009 zijn wel gegevens bekend maar die liggen bij de Vogelwacht. Vorig jaar had 1 deelnemer al 45 vogels op krap 20 hectare. De aanvraag om parel te worden voldeed helaas niet aan de norm van 75 vogels ongeacht de aantallen hectares.

3.8.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Het gebied ligt tussen twee plattelandswegen in waaraan lintbebouwing ligt.
- o Wel staan er op een perceel drie korte zogenaamde miltvuurbosjes. Het onderhoud hieraan is matig en moet voor ons weidevogelmozaïek correcter opgepakt worden. In 2010/2011 is een inhaalslag nodig.
- o En op de grens staat een boswal die regulier onderhouden moet worden.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Miltvuurbosjes	Haaks op Hoofdweg

Waterhuishouding

- o Goed. Door een van de deelnemers wordt een plas dras in het gebied gerealiseerd.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. In verhouding kent dit mozaïek veel mais. Dit trekt vooral kieviten en scholeksters. Op de graslanden ligt voldoende zwaar beheer. Ook de ruime beschikbaarheid van ruige mest vanwege de bedrijfsvoering van een van de deelnemers is een pré.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar. Ook hier is de ooivaar geen onbekende verschijning meer. Zie de oproep bij de andere gebieden.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer
Reiger	Brandemeer/Rottige Meenthe
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Steenmarter	
Wilde katten	
Buizerd	
Kraaien	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

3.9. Deelgebied Nijelamer 2010 t/m 2016

Gebiedsbeschrijving

3.9.1 Ligging

Deelgebied Nijelamer is gelegen in de gemeente Weststellingwerf en binnen het weidevogelkerngebied.

Oppervlakte

Oppervlakte agrarische grond	370 ha
Oppervlakte natuurgebied	0 ha
Oppervlakte totaal	370 ha

Natuurlijke begrenzing

Schipsloot
Schipslootweg
De Tjonger
Hoofdweg

Op de kaartbijlage is de begrenzing van het gebied nader aangeduid.

3.9.2 Weidevogelstand

Onderstaande tabel, in combinatie met de kaartbijlage, geeft een beeld van de weidevogelstand in het plangebied (uitgedrukt in aantallen gevonden nesten).

Deelgebied Nijelamer				
Soort	Ter info: Aantallen 2008 en 2009		Aantal totaal 2010	Aantal per 100 ha 2010
Kievit	(131)	118	145	40
Grutto	(15)	12	12	3
Scholekster	(26)	22	19	5
Tureluur	(8)	4	14	4
Totaal	(180)	156	190	51

Omdat dit gebied juist in 2009 een slecht jaar had voegen we de cijfers van 2008 ook toe. Die zijn representatief voor 2005-2007.

3.9.3 Overige gebiedskenmerken

Openheid en rust

- o Goed. Dit gebied is een weids en open plattelandsgebied met her en der een boerderij. Naast het gebied liggen terreinen van Staatsbosbeheer. De bovenste heeft de doelstelling kruiden- en faunarijk grasland, daaronder ligt de doelstelling moeras met daarnaast de doelstellingen vochtig weidevogelgrasland en vochtig hooiland. Beide gebieden zijn door hun begroeiing niet meer in trek bij de weidevogels. Ook voor ons mozaïek zien wij nog geen toegevoegde waarde.
- o De begroeiing langs de waterlopen is natuurlijk een voortdurend punt van aandacht. De contacten hierover met het Wetterskip verlopen gelukkig bijzonder constructief.

Soort opgaande begroeiing/verstoring	Locatie
Begroeiing en opslag	Langs de Tjonger en Schipsloot
Rietkragen	Langs de Tjonger en Schipsloot

Begroeiing natuurgebieden	Brandemeer
---------------------------	------------

Waterhuishouding

- o Goed. Een van de deelnemers overweegt een plas dras aan te leggen. Ook hierover loopt inmiddels contact met het Wetterskip. Deze plas dras komt aangrenzend onder een terrein van Staatsbosbeheer te liggen waarop de doelstelling moeras en kruidenrijk en faunarijk grasland ligt.

Ontoereikende aspecten waterhuishouding	Locatie

Landgebruik

- o Goed. De deelnemers hebben elk hun eigen stijl van bedrijfsvoering. Er wordt gemaaid, gestalvoerd, beweid en mais verbouwd wat leidt tot een gevarieerd gebruik van de weilanden.
- o Ons mozaïek ligt naast natuurterreinen van Staatsbosbeheer. Hierop liggen volgens de natuurkaart de doelstellingen: kruiden- en faunarijk grasland, vochtige weidevogelgraslanden, vochtige hooilanden en moeras. Wij hebben niet de indruk dat deze gebieden in trek zijn bij de weidevogels.

Aspecten landgebruik	Locatie

Op de kaartbijlage is het landgebruik met onderscheid tussen grasland en akkerbouwgewassen, inclusief maïsland aangegeven.

Predatiedruk

- o Voor verbetering vatbaar.

Relevante predatoren	Locatie/bron
Vos	Brandemeer
Reiger	Brandemeer
Ooievaar	Ooievaarsstation Spanga
Steenmarter	
Kraaien	
Buizerd	
Wilde katten	

Ruimtelijke Ordening

- o Geen knelpunten binnen planperiode (2011-2016)

Ruimtelijke ontwikkelingsplannen	Locatie

4. STREEFBEELD

(alleen ambitie weidevogelstand)

Alle deelplannen gaan uit van alle weidevogels. De grutto is leidend maar niet bepalend. Vertaald naar percentages klinken de ambities hoog en bijna onrealistisch maar als uitgangspunt zijn in eerste instantie de aantallen genomen die in de afgelopen zes jaren eens zijn behaald. We hebben de lat hoog gelegd; agrariërs zullen meer nog dan voorheen in hun bedrijfsvoering rekening moeten houden met de weidevogel. Als coördinator zullen wij, via de inzet van de mozaïekregisseur en de weidevogelcoördinatoren, toezien op de uitvoering van de aangegeven maatregelen (de contracten) en blijven we via voorlichting en scholing het weidevogelbeheer stimuleren zodat het beheer nog meer tussen de oren komt te zitten. Zo heeft in 2011 bijvoorbeeld de heer Ernst Oosterveld, werkzaam bij het ecologisch onderzoeksbureau Altenburg & Wymenga, op de evaluatieavonden uitleg gegeven over zijn onderzoeksresultaten over het optimale graslandgebruik voor weidevogelkuikens en de invloed daarvan op de overlevingskansen. **In 2012 hebben we ondermeer een veldexcursie georganiseerd naar de familie Pelleboer in Mastenbroek. Ruim 60 deelnemers (agrariërs en nazorgers) hebben daar met eigen ogen kunnen zien hoe plasdras, gevarieerde maaidatum, randen, weiden en intensieve nazorg resulteert in het aantrekken van heel veel weidevogels met heel veel jongen.**

4.1 De Ontginning 2010 t/m 2015

De weidevogelkring stelt zich ten doel om gedurende de planperiode de weidevogelpopulatie ten opzichte van 2009 met gemiddeld 10 tot 25% te laten groeien. O.a.:

- een groei van gruttopopulatie van 25%
- een groei van de kievitpopulatie met 20%
- een groei van de scholeksterpopulatie met 10%
- een groei van de tureluurpopulatie met 15%

En het aantal soorten met 20% te vergroten.

Deze prognose is gebaseerd op:

-jarenlange bestaande (tel)gegevens van de Vogelwacht en de gegevens van de Skriezekrite voor de grutto.

-kennis en inzicht van de gebruikers van de gronden in het gebied.

Onderstaande tabel geeft, in het zwart, de concrete ambitie van de weidevogelkring voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast, in het rood, de resultaten. De resultaten voor de grutto zijn in 2012 stijgende maar nog steeds niet op niveau. Er waren minder kieviten en fors minder scholeksters, misschien dat het verminderen van het maïsareaal hier al invloed op heeft. De aantallen tureluurs zijn echt schrikbarend gedaald. Hiervoor hebben we nog geen verklaring kunnen vinden. De andere aantallen schommelen nogal.

Omdat we in 2011 twee nieuwe deelnemers hebben gekregen zijn de gegevens van hun percelen in 2010 het groen vermeld. De uitbreiding valt in het weidevogelkerngebied en omvat 50 hectare met daarop 28 kieviten en 1 scholekster. Daarmee voldeden zij aan de instapeis van 50 broedparen per 100 hectare.

De Ontginning								
Doelsoort	2009 Referentie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kievit	140	145 149 +28=177	150 230	155 217	160	165	168	
Grutto	34	36 23	38 24	40 27	41	42	43	
Scholekster	39	40 44 +1= 45	40 46	41 32	41	42	43	
Tureluur	31	31 31	32 42	33 16	34	34	35	
Slobeend	0	0 1	1 0	1 3	1	1	1	
Kuifeend	1	2 0	2 0	2 6	2	2	2	
Krakeend	0	0 11	1 9	1 1	1	2	2	
Watersnip	2	2 0	2 0	2 1	3	3	4	
Wulp	11	12 7	12 9	12 6	13	13	14	
Veldleeuwerik	1	2 0	3 3	5 0	6	7	8	
Gele Kwikstaart	3	3 2	3 11	3 6	3	3	3	
Graspieper	6	6 3	6 13	6 0	6	6	6	

4.2 Oldetrijne 2010 t/m 2015

(alleen ambitie weidevogelstand)

De weidevogelkring stelt zich ten doel om gedurende de planperiode de huidige weidevogelpopulatie ten opzichte van 2008 met gemiddeld 20% te laten groeien. O.a.:

- een groei van gruttopopulatie van 20%
- een groei van de kievitpopulatie met 10%
- een groei van de scholeksterpopulatie 20%
- een groei van de tureluurpopulatie met 25%

En het aantal soorten met 25% te vergroten.

Deze prognose is gebaseerd op:

- jarenlange bestaande (tel)gegevens van de Vogelwacht
- kennis en inzicht van de gebruikers van de gronden in het gebied.

Onderstaande tabel geeft, in het zwart, de concrete ambitie van de weidevogelkring voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast, in het rood, de resultaten. De grutto zit nog wel royaal boven het referentiejaar maar er waren toch vier minder. Ook de kieviten en scholeksters lieten het dit jaar verder afweten. Op naastliggende percelen van oud SAN deelnemers, heeft wel een grutto gebroed maar het aantal kieviten daalde ook daar: van 34 naar 25. De scholeksters blijven op het teleurstellende aantal van 2011 steken. Buiten het collectief zakten ze van vier naar twee.

Oldetrijne							
Doelsoort	Referentie 2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kievit	143	145 144	147 130	150 105	152	155	157
Grutto	9	9 22	10 24	10 20	10	11	11
Scholekster	20	21 25	22 15	23 15	24	25	26
Tureluur	3	3 6	3 9	3 7	3	4	4
Slobeend	0	0	0 2	0 1	1	1	1
Kuifeend	2	2 1	2 1	2 2	2	3	3
Krakeend	0	0 2	1 0	1	1	1	1
Watersnip	0	0	1 0	1 1	1	1	1
Wulp	0	0	0 0	0	1	1	1
Veldleeuwerik	2	2	2 2	2	2	2	2
Gele Kwikstaart	1	1 5	1 6	1 4	2	2	2
Graspieper	1	1	1 3	1 2	1	1	1

4.3 Parel Postma

Postma had in 2010 29 kieviten en 3 scholeksters. Veel minder dan in 2009. De speciale maatregel die hij toen had genomen; een perceel triticale niet meer bewerken, heeft hij niet herhaald. Ook zien we dat de vogels naar de plas dras in De Ontginning trekken.

Tot dusver hebben we nog geen kans gezien het project te herhalen.

In het seizoen 2011 had Postma:

21 kieviten, 2 scholeksters, 1 grutto, 1 tureluur en 2 graspiepers.

In 2012

41 kieviten, 2 scholeksters, 2 grutto's en 2 tureluurs.

Een enorme toename van kieviten en 1 grutto en 1 tureluur meer.

4.4 Oldetrijne Noord

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met gemiddeld 10% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 60% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven, in het zwart de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast, in het rood, de resultaten.

Voor dit gebied was het een erg slecht jaar. Alle aantallen daalden fors. De plasdras heeft (nog) lang niet de aantrekkende werking waar we hopen. Wel zien we op dat perceel helaas een toename van het aantal ganzen.

Oldetrijne Noord				
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2016 (ambitie)
Kievit	92	96 94	98 70	102
Grutto	5	6 4	6 3	8
Scholekster	16	17 14	17 10	18
Tureluur	6	7.... 8	7 4	9
Watersnip		3	0	
Wulp		1	2	
Veldleeuwerik		1	0	
Gele Kwikstaart			2	
Graspieper		5	2	

4.5 Gracht

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 20% te laten groeien.
- een terugkeer van de grutto te realiseren.

Onderstaande tabellen geven, in het zwart, de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast, in het rood, de resultaten.

Ook in dit gebied waren kievit 'weg'. Heel jammer is de afname van het aantal grutto's. Daar staat tegenover dat er voor het eerst sinds jaren weer een tureluur broedde.

Gracht				
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2016 (ambitie)
Kievit	43	46 56	47 46	51
Grutto	0	0 6	0 2	1
Scholekster	9	10 9	11 7	13
Tureluur	0	0 0	0 1	0
Slobeend			1	

4.6 Langelille

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 25% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 50% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven, in het zwart, de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast in het rood de resultaten.

Hier zien we hetzelfde beeld als in vrijwel geheel Weststellingwerf: de kieviten zijn gevlogen. En ook de scholeksters nemen verder af.

Langelille				
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2016 (ambitie)
Kievit	47	49 63	50 54	55
Grutto	2	3 1	3 1	4
Scholekster	9	10 4	11 3	14
Tureluur				

4.7 Lindedijk

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 20% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 50% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven, in het zwart, de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast, in het rood, de resultaten.

Het goede nieuws: de scholekster nam hier toe, met 6 broedparen. Maar er mist een grutto, 3 tureluurs en 14 kieviten.

Lindedijk				
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2016 (ambitie)
Kievit	68	70 71	72 57	80
Grutto	2	3 8	3 7	4
Scholekster	6	7 9	8 15	10
Tureluur	2	3 5	3 2	4
Gele Kwikstaart			1	
Graspieper			8	

4.8 Sonnega

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- ten opzichte van 2010 met 20% te laten groeien.
- een groei van gruttopopulatie van 30% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven, in het zwart, de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast, in het rood, de resultaten.

Op de scholekster na zijn in dit mozaïek de aantallen op peil gebleven.

Sonnega				
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2016 (ambitie)
Kievit	64	67 85	69 86	76
Grutto	14	15 18	16 18	18
Scholekster	11	13 17	13 14	15
Tureluur	12	13 11	13 11	15
Kuifeend		1	0	
Slobeend			2	
Krakeend			2	
Veldleeuwerik		4	6	
Gele kwikstaart		5	7	
Graspieper		9	10	

4.9 Nijelamer

De weidevogelkring stelt zich ten doel om de weidevogelstand gedurende de planperiode

- o ten opzichte van 2010 met 15% te laten groeien.
- o een groei van gruttopopulatie van 20% in 2016, ten opzichte van 2010.

Onderstaande tabellen geven, in het zwart, de concrete ambitie voor de belangrijkste doelsoorten.

Daarnaast in het rood de resultaten.

Ook in dit gebied waren de resultaten dramatisch. De kievit nam met 24 af, de grutto met 8, de scholeksters met 17 en de tureluur halveerde naar 6. Nu kunnen we voor onze gemoedsrust kijken naar de cijfers van 2010 en naar onze ambitie. Toch willen we komend jaar extra maatregelen nemen. We zetten in op water (greppel plasdras) bij het uitgestelde maaidatumbelasting bovenin en meer kuikenstroken (randen) onderin. De percelen kruidenrijk worden wel bezocht door vogels en er wordt ook gebroed....maar niet geteld.

Nijelamer				
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2016 (ambitie)
Kievit	145	149 164	151 140	165
Grutto	12	13 22	13 14	15
Scholekster	19	21 36	22 19	25
Tureluur	14	15 12	15 6	17
Slobeend		4	1	
Kuifeend		1		
Krakeend		1	1	
Watersnip			1	
Zomertaling			1	
Wulp		1	1	
Veldleeuwerik		1		
Gele Kwikstaart			2	
Graspieper		6		

5 MAATREGELEN

5.1 Mozaïekbeheer

Rekening houdende met het gewenste streefbeeld uit voorgaand hoofdstuk en de aanvullende voorwaarden uit het Natuurbeheerplan Fryslân, is per deelgebied een mozaïek van beheermaatregelen gevormd. De samenstelling van dit mozaïek is in onderstaand overzicht in oppervlaktes beheerpakketten per jaar weergegeven.

Dit overzicht is inclusief:

- reeds afgesloten agrarische beheerpakketten,
- de voor weidevogels waardevolle botanische pakketten.

Dit overzicht is exclusief:

- de pakketten zonder weegfactor (legselbeheer). Zie hiervoor hoofdstuk 7 Financiën.
- de pakketten die tijdelijk zijn (het last-minute beheer, kuikenstroken).

De deelnemers gaan er wél van uit dat zij van deze laatste mogelijkheid gebruik gaan maken. In 2011 is er in totaal 13,2 hectare kuikenstroken gebruikt.

In 2012 is 8,5 hectare last minute beheer toegepast.

De meeste veranderingen in de oppervlaktes van de beheereenheden zijn het gevolg van de wijzigingen die Dienst Regelingen meende aan te moeten brengen in de oppervlakte van de gewaspercelen. Er lopen nog steeds bezwaarschriften! Een enkele keer is ook het onderliggende gewasperceel zelf veranderd.

Voorgenomen pakket beheersmaatregelen per deelgebied, per jaar:

Deelgebied De Ontginning 595 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's 2012 (ambitie 2013= 41)		27					
Kuikenland (ambitie=53,2)		37,8					
waarvan kruidenrijk (15,2)		10,8					
Beheerpakket	Weeg- factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL- beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL- beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2	5,939		7,1268			
A01.01.01b	1,4	3,787		5,3018			
A01.01.01c	1,5	2,75	0,993	5,6145			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8	2,967		2,3736			
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8	2,833		2,2664			
A01.01.03c	0,8	0,503		0,4024			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	43,724		65,586			
A01.01.06	1,5	2,951		4,4265			
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5	0,98		1,47			
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		94,568					
waarvan kruidenrijk (ha)		67,056					

In 2012 is hier 0,6 hectare kuikenstrook aangelegd.

Onderstaande tabel wordt niet meer gebruikt. Zie voor de wijzigingen voor 2013 de financiële tabel in hoofdstuk 7.

Hieronder de tabel die in 2010 werd gebruikt, aangevuld met de wijzigingen voor 2011:

	2010	2011
Ambitie aantal grutto's (werkelijk)	36 (23)	38 (24)
Ambitie kuikenland (ha)	47,6	32.20
Beheerpakket		Uitgebreid met 50 ha.
Beheermaatregel		
Toeslag		
AO1.01.01a rustperiode 1-4/1-6		5.88
AO1.01.01b rustperiode 1-4/8-6		
AO1.01.01c rustperiode 1-4/15-6		2.75
AO1.01.02b voorweiden 8-5/22-6		2.93
AO1.01.03b plas-dras 15-2/15-5	2,7	2.7
AO1.01.03c plas-dras 15-2/15-6	0,5	0.5
AO1.01.04a2 legselbeheer 50 paar	368,38	401.22
AO1.01.04a3 legselbeheer 75 paar	26,04	26.04
AO1.01.04a4 legselbeheer 100 paar	21,13	20.03
AO1.01.04b legselbeheer bouwland	75,09	76.39
AO1.01.05 kruidenrijk weidevogelgrasland	43,39	44.69
AO1.01.06 extensief beweide	3,06	3.06
AO1.01.07a ruige mest	43.39	57.55
AO1.01.08 kuikenstroken		
AO2.01.03a botanische weiderand	1,9	0.98 De rest is afgewezen

Deelgebied Oldetrijne 275 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's 2012		20					
Ambitie kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)		28					
		8					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2	7,069		8,4828			
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5	5,8		8,7			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	15,807		23,7105			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5	2,31		3,465			
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunairijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)		44,3583					
		27,1755					

In dit gebied is in 2011 3.1 hectare kuikenstroken neergelegd.

Ook hieronder de tabel die in 2010 en 2011 werd gebruikt. **Zie voor 2013 hoofdstuk 7.**

	2010	2011
Ambitie aantal grutto's (werkelijk)	9 (22)	10 (24)
Ambitie kuikenland (ha)	12,6	30,8
Beheerpakket		
Beheermaatregel		
Toeslag		
AO1.01.01a rustperiode 1-4/1-6	7,17	7.17
AO1.01.01b rustperiode 1-4/8-6		
A 01.01.01c rustperiode 15 -6		6.11
AO1.01.03c plas-dras 15-2/15-6	0,5 is voorlopig afgewezen	0.5
AO1.01.04a2 legselbeheer 50 paar	194,14	194.14
AO1.01.04b legselbeheer op bouwland	44,74	38.77
AO1.01.05Kruidenrijk weidevogelgrasland	17,62	16.38 (1.24 afgewezen)
AO1.01.07a ruige mest	24,79	30.9
AO1.01.08 Kuikenstroken		
A02.01.01 Botanisch weiland	0,97	afgewezen
A02.01.03a Botanische weiderand	2,31	2.31

Deelgebied Oldetrijne Noord 200 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's 3 (ambitie=6)		3			8		
Ambitie kuikenland (=8,4)		4,2			11,2		
waarvan kruidenrijk (=2,4)(ha)		1,2			3,2		
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2	9,496		11,3952			
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8	0,772		0,6176			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	10,378		15,567			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		27,5798					
waarvan kruidenrijk (ha)		15,567					

In 2012 is in dit gebied 1,4 hectare uitgestelde maaidatum verlengd.

Deelgebied Gracht 104 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's (Ambitie was 1 in 2016)		2			1		
Ambitie kuikenland waarvan kruidenrijk (ha)		2,8			1,4		
		0,8			0,4		
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5	1,977		2,9655			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	2,048		3,072			
A01.01.06	1,5		5,02	7,53			
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		13,5675					
waarvan kruidenrijk (ha)		3,072					

Deelgebied Langelille 110 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's (ambitie=3)		1					
Ambitie kuikenland (=4,2)		1,4					
waarvan kruidenrijk (=1,2)(ha)		0,4					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7	4,801		3,3607			
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	9,519		14,2785			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		17,6392					
waarvan kruidenrijk (ha)		14,2785					

Deelgebied Lindedijk 120 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's (ambitie=3)		7					
Ambitie kuikenland (4,2) waarvan kruidenrijk(1,2) (ha)		9,8					
		2,8					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4	1,699		2,379			
A01.01.01c	1,5						
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8						
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	12,257		18,386			
A01.01.06	1,5	1,015		1,523			
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		22,287					
waarvan kruidenrijk (ha)		18,386					

In dit gebied is in 2011 3 hectare kuikenstroken neergelegd.

Deelgebied Sonnega 160 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's (ambitie=15)		18					
Ambitie kuikenland (=21)		25,2					
waarvan kruidenrijk (=6) (ha)		7,2					
Beheerpak ket	Weeg- factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL- beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL- beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2						
A01.01.01b	1,4	4,42		6,188			
A01.01.01c	1,5	5,961	0,505	9,699			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8	0,805	-0,805				
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	5,284		7,926			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		23,813					
waarvan kruidenrijk (ha)		7,926					

Deelgebied Nijelamer 370 ha.							
Beheerseizoen		2013			2016		
Aantal grutto's (ambitie=13)		14					
Ambitie kuikenland (=18,2)		19,6					
waarvan kruidenrijk(=5,2) (ha)		5,6					
Beheerpakket	Weeg-factor	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer	Reeds afgesloten beheer	Nieuw SNL-beheer	Totaal gewogen beheer
A01.01.01a	1,2	10,336		12,4032			
A01.01.01b	1,4						
A01.01.01c	1,5	27,126		40,689			
A01.01.01d	1,5						
A01.01.01e	1,5						
A01.01.01f	1,5						
A01.01.01g	1,5						
A01.01.02a	0,7						
A01.01.02b	0,8						
A01.01.03a	0,2						
A01.01.03b	0,8						
A01.01.03c	0,8	0,509		0,4072			
A01.01.03d	0,8						
A01.01.05	1,5	11,232		16,848			
A01.01.06	1,5						
A02.01.01	1,5						
A02.01.02	1,5						
A02.01.03	1,5						
Kuikenstroken	0,3						
Kruiden- en faunarijk grasland	1,5						
Vochtig weidevogelgrasland	1,5						
Gepland gewogen kuikenland		70,3474					
waarvan kruidenrijk (ha)		16,848					

In dit gebied is in 2011 6.92 hectare kuikenstroken aangelegd.

In 2012 zijn hier 6,5 hectare kuikenstroken aangelegd.

Op kaart is de ligging van al het geplande beheer in 2012 aangegeven.

5.2 Kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van het mozaïekbeheer

De deelgebieden in Weststellingwerf richten zich niet zo zeer op de grutto als wel op alle vier hoofdsoorten. Omdat wij een kwalitatief gedegen weidevogelplan willen opstellen hebben wij in 2009 gebruik gemaakt van Beheer op Maat als hulpmiddel bij het opstellen van het zo noodzakelijke mozaïekbeheer. De gebruiksvriendelijkheid van het programma vonden wij echter zeer teleurstellend. Wij hebben besloten onze inspanningen meer te richten op de praktijk o.a. door veel te overleggen met nazorgers en agrariërs. Het overleg dat wij mochten hebben met mevrouw Kuiken van DLG mag in dit verband ook beslist niet onvermeld blijven. Op perceelsniveau en met de meest actuele gegevens op de kaart heeft zij ons waardevolle tips gegeven, waarbij zij ook de gebruikte systematiek heel duidelijk op ons kon overbrengen. Het zware beheer ligt nu verdeeld over het gebied, het komende seizoen zullen de weidevogels zelf aangeven waar eventueel meer zwaar beheer moet en waar de kuikenstroken komen te liggen.

Bij de vertaling van de ambitie van de gruttostand, conform aanvullende voorwaarden van het natuurbeheerplan, naar minimale oppervlakte beheerpakketten in hectares per jaar zijn de kuikenstroken niet meegenomen! De deelnemers gaan er wel van uit dat zij hiervan, indien van toepassing, gebruik gaan maken. En ook voor ons mozaïekplan zijn deze kuikenstroken van wezenlijk belang; als finishing touch voor juist die plaatsen waar de vogels zich in het voorjaar gaan nestelen.

In zijn algemeenheid kunnen we stellen dat 2012 een bijzonder slecht jaar was voor de weidevogels. Vooral de kou heeft een zeer laat broedseizoen veroorzaakt. Er waren droge weken maar die werden afgewisseld met koude en natte. Er was voor ons geen aanleiding om, zoals vorig jaar vanwege de droogte, extra plasdrassen aan te leggen. Wel zagen we direct effect bij een agrariër in De Ontginning die een greppel vol liet lopen en waar je heel mooi het effect van concentreren van vogels zag. Een effect dat we echt willen stimuleren want de predatie was ook afgelopen jaar weer enorm. Momenteel zijn we in overleg met de WBE's bezig om kunst vossenbouwen aan te schaffen.

De meeste percelen werden laat gemaaid, begin juni was geen uitzondering maar we zagen geen effect daarvan op vogels en kuikens.

Het is voor iedereen een vraag waar onze vogels naar toe zijn gegaan te broeden.

Het was een lang seizoen; in juli werden nog kuikentjes aangetroffen

Opvallend is dat aan het eind van het seizoen er bijzonder veel kieviten op de verzamelplaatsen zaten. Toen waren ze er wel...

Het probleem van voldoende en gemotiveerde nazorgers is niet kleiner geworden. We hebben in samenwerking met de Vogelwacht Wollega een folderactie opgezet om jeugdleiders te vinden. Tot dusver met 2 aanmeldingen die zich echter ook weer terug getrokken hebben. De nazorgcoördinator heeft nog steeds heel veel moeite om alle gegevens die de BFVW vraagt in de computer in te voeren. De nazorgers horen dit zelf te doen maar verscheidene hebben niet eens een computer. Ook wordt men enigszins verbolgen over alle administratieve rompslomp die onderhand aan het nazorgen vast zit. Papieren worden dan ook zelden netjes en volledig ingevuld wat de nazorgcoördinator weer heel veel extra werk bezorgd. Nu met ingang van 2013 alarmtellingen verplicht worden zijn wij bang dat wij daar niet aan kunnen voldoen. De mensen zijn er simpelweg niet en er zijn ook geen financiële middelen beschikbaar gesteld door de (provinciale) overheid.

5.2.1 De Ontginning

Uitbreiding gebied in 2011:

Het gebied is in 2011 met 50 hectare uitgebreid naar 595 hectare.

Omdat in het noordelijke gedeelte van het gebied De Ontginningsweg en het spoor, heel veel vogels zitten maar de agrariërs daar zich niet willen vastleggen op pakketvoorwaarden, lag daar te weinig zwaar beheer. Begin november 2010 melde zich een

nieuwe deelnemer die een aanliggende boerderij heeft gekocht. Hij is enthousiast over en ook bekend met het weidevogelbeheer en vroeg naar de mogelijkheden. Zijn buurman in Nijelamer is inmiddels ook geïnteresseerd en samen hadden ze 29 vogels op 50 hectare. De hectares liggen in het weidevogelkerngebied en sluiten perfect aan bij ons mozaïek. Dit voldoet aan de instapeis en het lost ons probleem op! Er komt in het seizoen 2011: 2,93 ha. voorweiden, 5,88 uitgestelde maaidatum tot 1 juni, 2,75 ha. uitgestelde maaidatum tot 15 juni en 1,56 ha. kruidenrijk bij.

2010:

In de Ontginning is de afname van de grutto, van 34 naar 23, bijzonder teleurstellend en wij kunnen dit niet echt verklaren. De begroeiing langs de Schipsloot is op ons verzoek gemaaid wat leidt tot een afnemende predatiedruk vanuit die begroeiing. Op deze percelen is wel een botanische rand van 0,6 ha. afgewezen; er ligt nu nog 0,33 ha. Ook een botanische rand van 0,34 ha. die wat verderop ligt is afgewezen. We zien ook een aanzuigende werking van de plas dras die meer oostelijk in dit gebied ligt. En mogelijk zijn ze uitgeweken naar het gebied ten westen van De Tjonger?

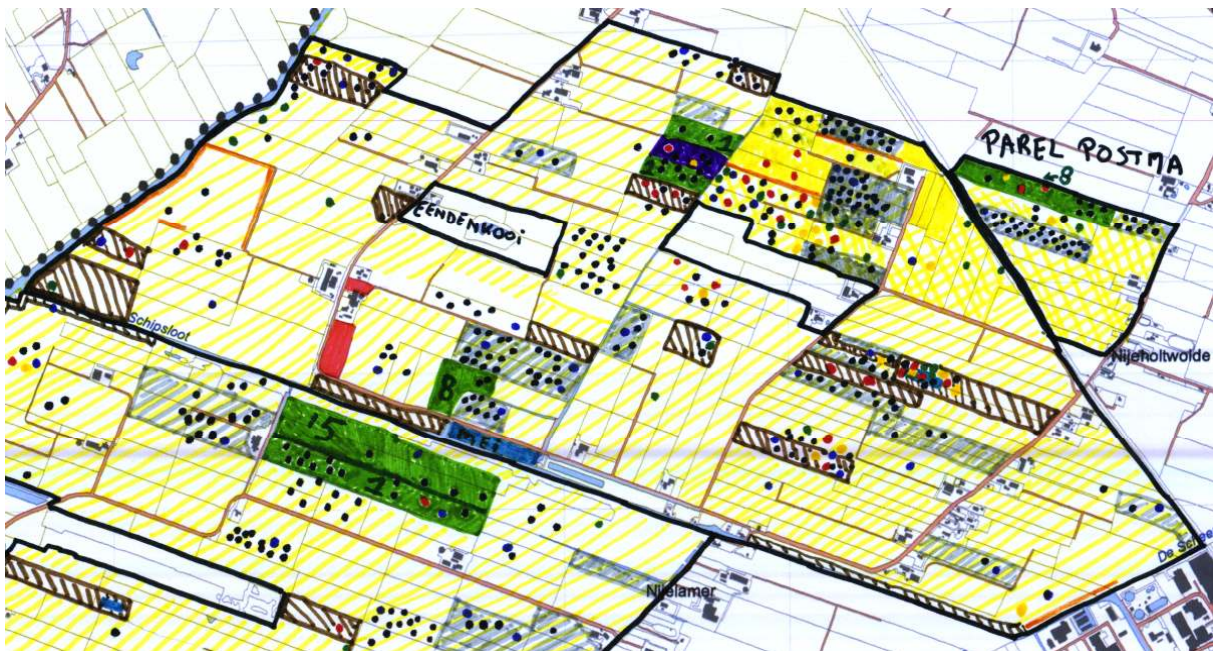
2011:

Inmiddels is er weer 1 grutto bijgekomen. Maar de teruggang is nog niet verklaard. Wel is inmiddels uit de alarmtellingen die in dit gebied worden uitgevoerd (vanuit het Skriezekrite project) gebleken dat er meer grutto's aanwezig zijn dan er op de stippenkaart worden gezet. Op zich niet verwonderlijk; in de percelen kruidenrijk en uitgestelde maaidatum wordt in principe niet gezocht voor 15 juni. De methode van broedparen tellen wordt dus onbetrouwbaar om exacte cijfers aan te leveren. Wel kun je de trends natuurlijk volgen.

De plas dras rechts midden blijft succesvol. Op ons verzoek is er een wijziging in het beheer aangebracht. Twee kleine perceeltjes uitgestelde maaidatum in het noorden zijn verplaatst richting Schipsloot. Daar zien we een toenemende aantrekking van de plas dras die daar ligt. Nu is het voedselaanbod meer verspreid in de tijd. En bovenin blijven de percelen kruidenrijk hun functie vervullen.

2012:

De stippenkaart van 2012:

Het kruidenrijk perceel rechts onder was dit jaar versterkt met een vrijwillige greppel plasdras en uitgestelde maaidatum in een rand van plusminus 5 meter. Alle vogels trokken er naar toe: geweldig! De betreffende agrariër wil geen pakketten meer afsluiten voor 6 jaar maar we hebben wel afgesproken dat zijn greppel plasdras volgend jaar wordt herhaald en dan ook betaald wordt.

In het midden gedeelte, recht onder de witte vlek valt op dat een nieuwe concentratie ontstaat. Deze percelen worden beheerd door de agrariër bovenin die 100 broedparen per 100 hectare heeft. Behalve wat randen hebben hij en zijn buurman geen zwaar beheer pakketten maar wel allemaal vogels. Nu dus ook op de percelen onderin. Niet alle beheer is even effectief maar er hoeven in dit mozaïek geen wijzigingen aangebracht te worden.

Het probleem hier (en in mozaïek Nijelamer, Lindedijk en Gracht) wordt de aanleg van een nieuwe hoogspanningsleiding. Deze komen in De Ontginning in het westelijke deel te staan, hopelijk net om de kruidenrijk percelen. Zie onderstaand kaartje.

In hoeverre worden de werkzaamheden in de winter uitgevoerd? In hoeverre treedt een verstoring effect op? In de Westhoek hebben we de dalende resultaten gezien in de tijd van de ruilverkaveling werkzaamheden. Gaat dat hier ook gebeuren?

Wij hebben begrepen dat er voor het plaatsen van de masten sprake zal zijn van compensatiegelden. We rekenen erop dat wij die financiën kunnen inzetten voor het uitvoeren van extra maatregelen in het gebied. Dat begint met het mogelijk inhuren van expertise en het opstellen van een plan.

Onze grote wens in dit mozaïek zou zijn het midden gedeelte te versterken, daar waar nu nog een witte vlek ligt (niet de eendenkooi). Hier liggen momenteel percelen die niet meedoen aan het weidevogelbeheer en waar begroeiing aanwezig is. Het verwerven en inrichten van deze landerijen; puur gericht op de weidevogels, zou een echte impuls geven aan de weidevogelpopulatie in dit gebied! Er zijn hier meerdere naastliggende agrariërs die bijzonder succesvol zijn in het weidevogelbeheer en die wij het beheer van deze percelen met een gerust hart zouden kunnen toevertrouwen.

Inmiddels hebben we contact gehad met de Provincie over de hoogspanningsleiding, de medewerker zou zich in de problematiek verdiepen en bij ons terugkomen met een reactie.

Vorig jaar hadden we een soortgelijke problematiek met een voorgenomen gaswinning door Vermillion. Zij hebben de plannen voorlopig uitgesteld.

5.2.2 Oldetrijne

Het gebied bestaat uit 275 hectare.

2010:

In het gebied Oldetrijne is de toename van de grutto spectaculair te noemen; van 9 naar 22. Dit is de reden om extra zwaar beheer in te zetten. Een perceel van 6.11 hectare krijgt uitgestelde maaidatum tot 15 juni.

Er ligt geen zwaar beheer langs de Helomavaart. Deze agrariër wil zich niet vast leggen op bindende pakketvoorwaarden. Het is wel iemand die de koeien weidt, in maaistrappen maait, kortom hij doet het prima voor de vogels. En ook hier komen, indien nodig, nog kuikenstroken te liggen.

De aanvraag voor plas dras is afgewezen omdat hij te duur werd. Komend jaar mogen we het nog eens proberen vanuit een ander financieringspotje. Ook het botanische weiland en een stukje kruidenrijk zijn afgewezen, het bleek net buiten het weidevogelkernegebied te liggen.

2011:

En nog meer grutto's: 24 nu. Hoewel het perceel uitgestelde maaidatum volgens de normen krap genoeg is voor de 11 grutto's die daar op en rondom zitten willen we het toch maar zo laten. Meer naar het oosten liggen allemaal randen en ook nog een perceel uitgestelde maaidatum. In het westen zit een agrariër die zijn koeien weidt. Wel willen we hier inzetten op alarmtellingen om de overlevingskansen beter in te schatten.

We zien ook verder in het gebied geen noodzaak tot wijzigingen in het beheer.

Dit voorjaar hebben twee agrariërs in dit gebied een tijdelijke plas dras aangelegd. Een welkome aanvulling waar de vogels goed konden fourageren. De plasdras op het perceel rechts onder vormde samen met het gebruik van kuikenstroken enkele zeer grutto - vriendelijke percelen.

Ook in 2012 wordt hier het instrument kuikenstroken toegepast.

2012:

Op het kaartje is te zien dat het mozaïek goed ligt.

De kuikenstroken zijn hier niet nodig geweest. Er werd vanwege de weersomstandigheden laat gemaaid en er zaten minder vogels. Vier grutto's minder, 25 kieviten minder en 2 tureluurs minder.

Er is geen aanleiding om het beheer te wijzigen. De agrariërs bij de Linde weten van de mogelijkheid om kuikenstroken aan te leggen en zij doen dat liever dan langjarige contracten af te sluiten. De concentratie rechtsonder ligt naast percelen kruidenrijk.

Links boven zitten ook altijd grutto's. Deze agrariër wil geen zwaar beheer pakketten. Wel hebben we inmiddels geleerd dat de dijk langs de Helomavaart, die beheerd wordt als zijnde kruidenrijk, ook als zodanig wordt gebruikt.

Er verdwijnt 0,41 hectare kruidenrijk; het onderste puntje van het langgerekte stuk. Per ongeluk is dit weer op de stippenkaart ingetekend. In de Toolkit staat het wel correct ingetekend. Dit bleek de afgelopen jaren onterecht zijn aangevraagd omdat het in eigendom is van het Fryske Gea. De Toolkit geeft dit niet aan en op de kaarten is het vrijwel niet te zien. Het heeft geen invloed op het mozaïek.

5.2.3 Parel Postma

2011:

De resultaten geven geen aanleiding tot verandering in het beheer. Er blijft 6.69 ha. uitgestelde maaidatum tot 8 juni liggen.

2012:

Er is een forse toename van kieviten te zien (20) en een scholekster en tureluur meer. Net als van de grutto zijn er daarvan nu 2. Maar dit geeft geen aanleiding om het beheer aan te passen.

5.2.4 Oldetrijne Noord

Het gebied bestaat uit 200 hectare.

2010:

Het is de bedoeling om in Oldetrijne Noord een waar vogelparadijs te creëren. Met een plas dras, kruidenrijk en uitgestelde maaidatum hopen we hier nog veel meer vogels te lokken en te houden. Het gebied leent zich hier prima voor. En de deelnemers zijn allen zeer gemotiveerd. (Na te vragen bij de kinderen van de basisschool uit Munnekeburen die dit constateerden tijdens de veldexcursie die Vogelwacht Wolvega e.o. en onze vereniging voor hen organiseerde. Tractorsporen die duidelijk zichtbaar om de nesten heen liepen en agrariërs die vóór hun tractor uitliepen om kuikentjes aan de kant te jagen.)

Als natuurlijke grens van ons mozaïek hanteren wij de boswal die haaks op de Pieter Stuyvesantweg ligt. Ernaast ligt bijna 40 hectare waar maar weinig vogels zitten. Dit jaar betrof het 2 scholeksters. We rekenen erop dat die verhuizen richting de plas dras.

De voornaamste factor voor succes of mislukking is hier waarschijnlijk de ooievaar. Indien de ooievaars dit gebied gaan ontdekken en leegroven blijven de landerijen leeg.

Het beheer ligt mooi verdeeld over het gebied, geeft voldoende variatie en ligt aaneengesloten.

2011:

Ook voor het komende seizoen ligt het beheer mooi verdeeld over het gebied, geeft het voldoende variatie en ligt het aaneengesloten.

Een probleem waar we in dit mozaïek wel tegen aanliepen was het niet kunnen selecteren van twee percelen in de Toolkit: ze misten volledig uit de kaartlagen. Het betrof een perceel kruidenrijk van 3,97 ha. en een perceel met legselbeheer van 3,03 ha. De Provincie heeft aangegeven deze percelen voor 2011 te vergoeden. Het 6-jarige SNL contract voor deze percelen gaat dus pas in 2012 in. Omdat er in 2011 weinig vogels aanwezig waren op dit perceel kruidenrijk hebben we de mogelijkheid besproken om hier een wijziging aan te brengen naar uitgestelde maaidatum. De redenen om hier in 2011 kruidenrijk neer te leggen, zijnde: in voorgaande jaren zaten hier wel vogels, de verdeling voor rust, bescherming en

voedsel in het mozaïek en de toestemming van de agrariër, zijn echter ook nu reden om het ingezette beheer te continueren.

2012:

Buitengewoon teleurstellende aantallen waarbij de vraag gerechtvaardigd is of dit uitsluitend is te wijten is aan de weersomstandigheden. Echter, wij kunnen ook geen andere oorzaken bedenken. Het beheer blijft ongewijzigd.

Wel willen we hier aantekenen dat er door agrariërs in dit gebied is gekozen om veel percelen in te (laten)tekenen als legselbeheer op bouwland. Vanwege de slechte oogstomstandigheden weet men nog niet waar volgend jaar de maïs gezaaid gaat worden. En bij twijfel kan men het beste bouwland invullen.

5.2.5 Gracht

Het gebied bestaat uit 104 hectare.

2010:

Het gebied aan de Gracht is ons kleinste gebied en het enige gebied zonder grutto's. De norm van 50 weidevogels wordt echter wel gehaald en zelfs overschreden omdat niet op alle percelen door nazorgers werd geteld. De eigenaar van de betreffende percelen had in de oude SAN-regeling de boot gemist maar was direct enthousiast om nu mee te doen. Hij weidt zijn koeien en maait getrapd zodat er van nature al een mozaïek ontstaat.

Het gevaar van de ooievaars is hier echter heel reëel. De komende tijd zullen wij dit probleem breed gaan bespreken met o.a. de eigenaar van het ooievaarsstation, de WBE's en ecologen die ons mogelijk oplossingen aan de hand kunnen doen.

Direct boven dit gebiedje ligt een pas gegraven plas. Deze is van Staatsbosbeheer. De doelstelling is moeras. We hopen met SBB overeen te kunnen komen om dit gebied open te houden. Het zou dan een echte aanwinst voor de weidevogels kunnen worden.

Omdat de kieviten en scholeksters meest op het maïsland zitten is het zware beheer eraanstaand gelegd. Het beheer is goed bereikbaar voor de kuikentjes en ligt aaneengesloten. Omdat wij geen officiële telgegevens hebben van de nieuwe deelnemer is hier nog geen zwaar beheer ingezet. Komend jaar zal hij kuikenstroken gaan gebruiken.

2011:

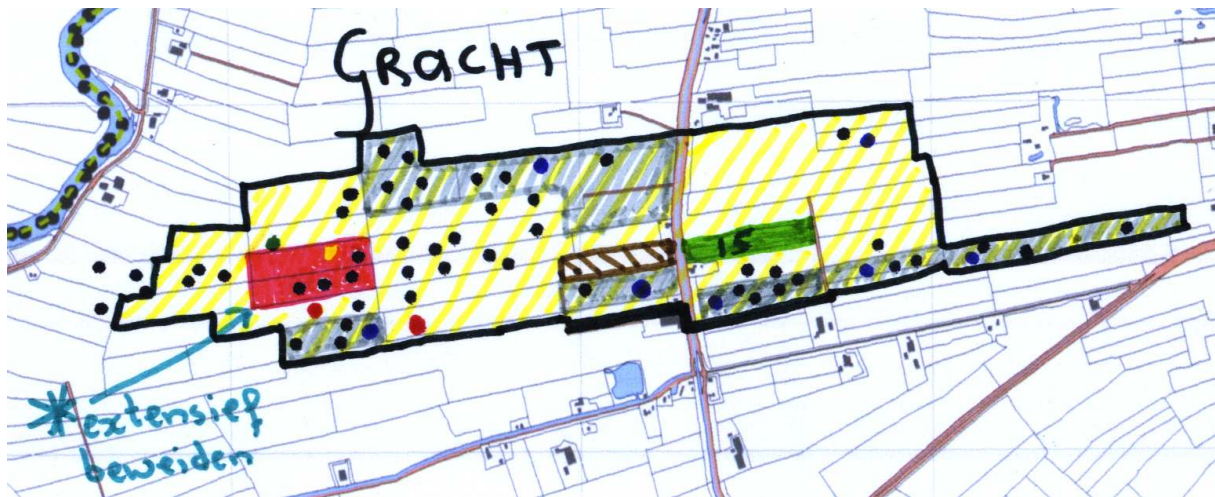
Onze nieuwe deelnemer bracht veel vogels mee, waaronder vier grutto's. Hij heeft dit voorjaar ook plas drassen aangelegd. De grutto's zaten daar niet (meer ernaast) maar hebben wel geprofiteerd van het voedselaanbod.

Direct boven dit gebied ligt een gebied van Staatsbosbeheer. Wij hebben afgesproken dat de omliggende boeren het beheer hiervan op zich mogen nemen; o.i. de beste manier om openheid te waarborgen! In feite is dit gebied een grote plas dras. Mede een oorzaak dat de grutto hier weer terug is?

Probleem in dit gebied is de nazorg en de telling. De agrariërs waar de twee grutto's zitten is zelf lid van de Vogelwacht en doet op zijn bedrijf zijn eigen nazorg wel. Maar de telling moet er 'even bij' gedaan worden. We lopen hier tegen het probleem aan dat er te weinig nazorgers zijn.

2012

Ondanks de slechtere resultaten in verhouding tot vorig jaar willen we dit mozaïek graag versterken en dan met name het westelijke deel. Met pakketten extensief voorweiden gaan we hier nog meer variatie aanbrengen. In verband met de sterke predatiedruk willen we proberen hier een kleine, sterke kern van weidevogels te creëren die een aantrekkende werking heeft op de omliggende percelen.

Het probleem hier wordt de aanleg van nieuwe hoogspanningsmasten. Zie het onderstaande kaartje met daarop in het paars het nieuwe tracé. De oude hoogspanningslijn (lijn met kruisjes) wordt opgeruimd.

Aangezien deze in het oostelijke gedeelte komen te liggen, net achterlangs het perceel uitgestelde maaidatum, willen we graag in het westelijke deel meer maatregelen nemen. De pakketten extensief beweiden zijn een eerste aanzet. Verdere mogelijkheden (extra plas dras, meer met brede randen werken en eventueel uitbreiding van het gebied) zijn ondermeer afhankelijk van de financiële middelen. Aangezien er sprake zal zijn van compensatiegelden rekenen wij erop dat in overleg met de Provincie hier mogelijkheden voor het gebied liggen.

5.2.6 Langelille

Het gebied bestaat uit 110 hectare.

2010:

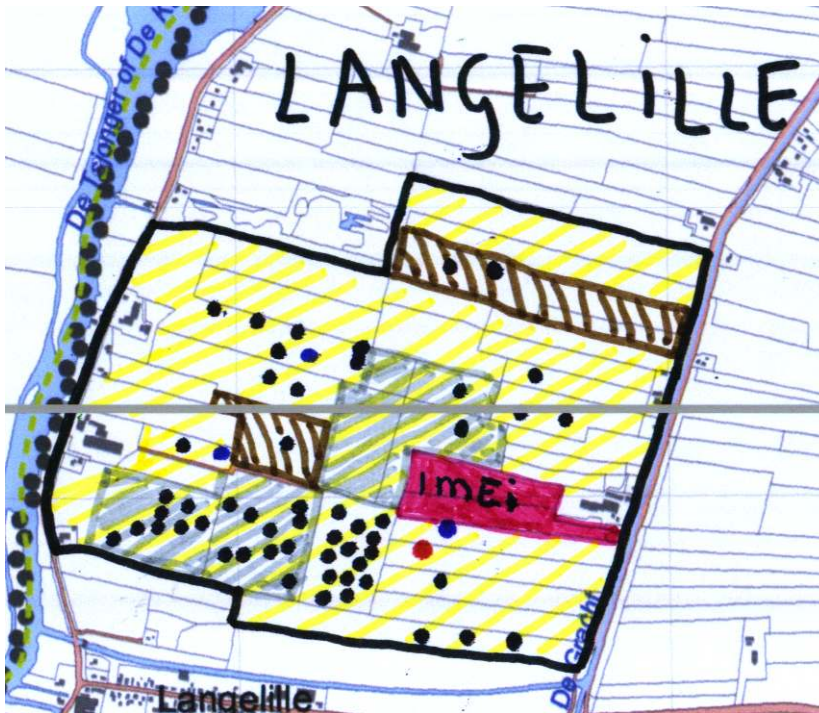
Het gebied van Langelille kan mogelijk profiteren van de herinrichting van de oevers van de Tjonger. Die trokken afgelopen jaar al veel steltlopers.

Ook hier zien we gemotiveerde agrariërs die met z'n drieën vastbesloten zijn om hier een succes van te maken. Het beheer ligt aaneengesloten. Bovenin ligt het beheer ongeveer 75 meter naast de grutto. Het andere perceel kruidenrijk ligt precies op het juiste perceel en mooi naast het maïsland. In het gebied worden koeien geweid en de betreffende deelnemer heeft nog het pakket voorweiden op twee percelen achter zijn huis gelegd.

2011:

Er is geen aanleiding om het beheer in 2012 te wijzigen.

2012

Er is geen reden om het beheer te wijzigen. We verwachten dat de kieviten de maïspercelen gaan opzoeken. We zijn benieuwd of de grutto en scholekster dan gaan volgen. Het perceel kruidenrijk is bereikbaar.

5.2.7 Lindedijk

Het gebied bestaat uit 120 hectare.

2010:

In dit gebied ligt zwaar beheer op een plaats waar nu nog geen vogels zitten. Toch hebben we gemeend de extra hectares in eerste instantie wél op te nemen in ons mozaïek. Aan de overkant van de Pieter Stuyvesantweg zit namelijk een behoorlijk groep vogels, waaronder een grutto, en die willen we heel graag naar dit gebied lokken waar ze dan volop bescherming en rust krijgen. Ook weten we dat de maïspercelen hier gaan rouleren en aangezien met name de kieviten op maïsland gaan zitten zullen deze vast mee verhuizen richting het kruidenrijke land.

Een ander idee dat we graag willen testen is de vraag of wat langer gras bescherming biedt tegen de ooievaars. Dit gebied ligt namelijk het dichtst bij het Ooievaarsstation en we willen graag zien of dit mogelijk een preventieve werking heeft.

De variatie in het gebied is verder prima. Het beheer ligt aaneengesloten.

2011:

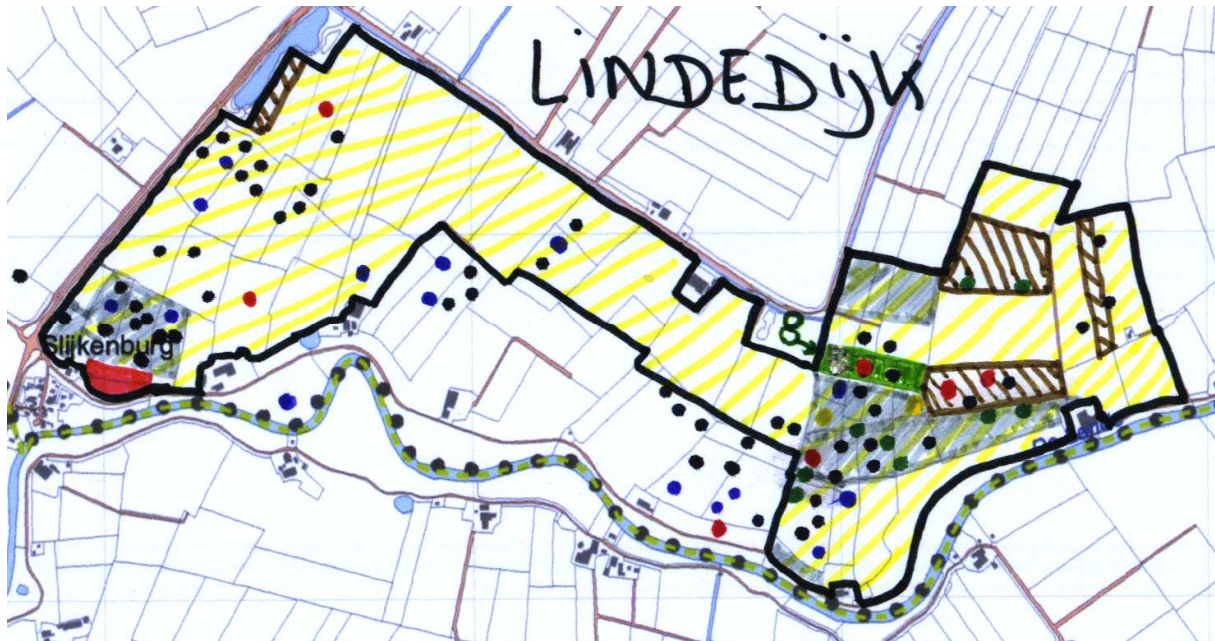
De meeste vogels zitten rechts in het gebied: bij de kruidenrijk percelen en bij de tijdelijke plas dras die daar was aangelegd. Het meest linkse kruidenrijk heeft nog weinig effect laten zien. Toch zijn we er blij mee want, tot onze schrik, gaat een van de deelnemers zijn bedrijfsvoering wijzigen. Hij schaft een robot aan en gaat de koeien dan nog beperkt weiden. Het perceel voorweiden vervalt daardoor. We hebben hoop dat hij nog wel een pakket uitgestelde maaidatum wil hebben maar omdat het komende jaar voor hem een leerjaar wordt wil hij zich nu niet vast leggen. Wel maakt hij eventueel gebruik van de kuikenstroken.

Helemaal rechts boven zijn enkele percelen legselbeheer ingetekend waarvan wij pas na vaststelling van het CBP 2011 ontdekten dat de percelen niet in eigendom waren van onze deelnemers (niet op BRS nummers gelet). De eigenaren van de betreffende percelen hebben geen enkele interesse om mee te doen aan het weidevogelbeheer. En aangezien er

vrijwel geen vogels zitten en er bovendien voldoende beheer in de buurt ligt hebben wij besloten om het mozaïek te verkleinen. Er valt ook beheer af dat wel bij een deelnemer hoort. Dat is niet anders....

De financiële ruimte die dit vervallen legselbeheer ons geeft gebruiken wij in De Ontginning en Nijelamer, daar is het hard nodig!

2012

Het enige gebied waar de scholeksters zijn toegenomen. Maar verder zien we ook hier minder vogels. Er is geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in het beheer.

De agrariër die vorig jaar is gestopt met een pakket voorweiden heeft toch nog wel zijn koeien geweid.

Wel wordt dit gebiedje ietsje uitgebreid. Onderaan ligt een perceel dat is ingetekend door de Provincie op basis van gewasperceelkaarten van vóór de ruilverkaveling waardoor de grens van het kerngebied dwars dóór het huidige perceel loopt. De eigenaar moest de grenzen zélf aanpassen bij DR en dat heeft de nodige moeite en tijd gekost. Via een zienswijze op het Natuurbeheerplan is deze grenscorrectie aangevraagd en inmiddels toegewezen.

Ook hier speelt het probleem van de hoogspanningsmasten. Op onderstaand kaartje is te zien dat het tracé net door het kruidenrijk gaat, dan naar beneden net langs de grutto om net links van de bocht in de Linde over de Provinciegrens te gaan.

Of we maatregelen moeten en kunnen nemen zal ook afhangen van het tijdstip waarop de werkzaamheden gaan starten.

5.2.8 Sonnega

Het gebied bestaat uit 160 hectare.

2010:

Dit gebied kenmerkt zich door een agrariër die al jaren de weidevogel centraal zet in zijn bedrijfsvoering. Door mee te doen aan de SNL krijgt hij nu de mogelijkheid om nog meer variatie aan te brengen, waaronder een plas dras. Met uitgestelde maaidatum en kruidenrijk land er om heen wordt ook dit een weidevogelparadijs. Het andere sterke punt van dit gebied komt van een deelnemer die geitenhouder is en ruim de beschikking heeft over ruige mest. Je ziet de resultaten en nu er uitgestelde maaidatum en kruidenrijk op en naast ligt hebben de vogels alle kans om hun kuikentjes groot te brengen. Aan de rechterkant ligt veel mais en dat trekt nu juist de kieviten weer aan. Het beheer ligt aaneengesloten.

De resultaten die we hier zien van het inzetten van ruige mest; zelfs zonder dat hier zwaar beheer lag trok dit enorm veel weidevogels, willen we graag gebruiken voor het opzetten van een pilot. In de komende tijd willen we onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de ruige mest die op dit bedrijf volop voorhanden is te kunnen gebruiken in ons gebied.

M.a.w. hoe kunnen we met weinig kosten de ruige mest ook toepassen op legselbeheer. Daarbij rekening houdende met de problemen die de mestwetgeving hier veroorzaakt. Agrariërs zullen kosten voor bemonstering en aan- en afvoer mest krijgen en velen zijn huiverig voor administratieve rompslomp. De kosten voor transport zullen, gezien de korte afstanden, beperkt zijn. Onze inschatting is dat met weinig kosten, waarbij de agrariër het werk in eigen beheer uitvoert en de vereniging eventueel ondersteunt bij de administratie hier bijzonder goede resultaten voor de weidevogels gehaald zullen worden.

2011:

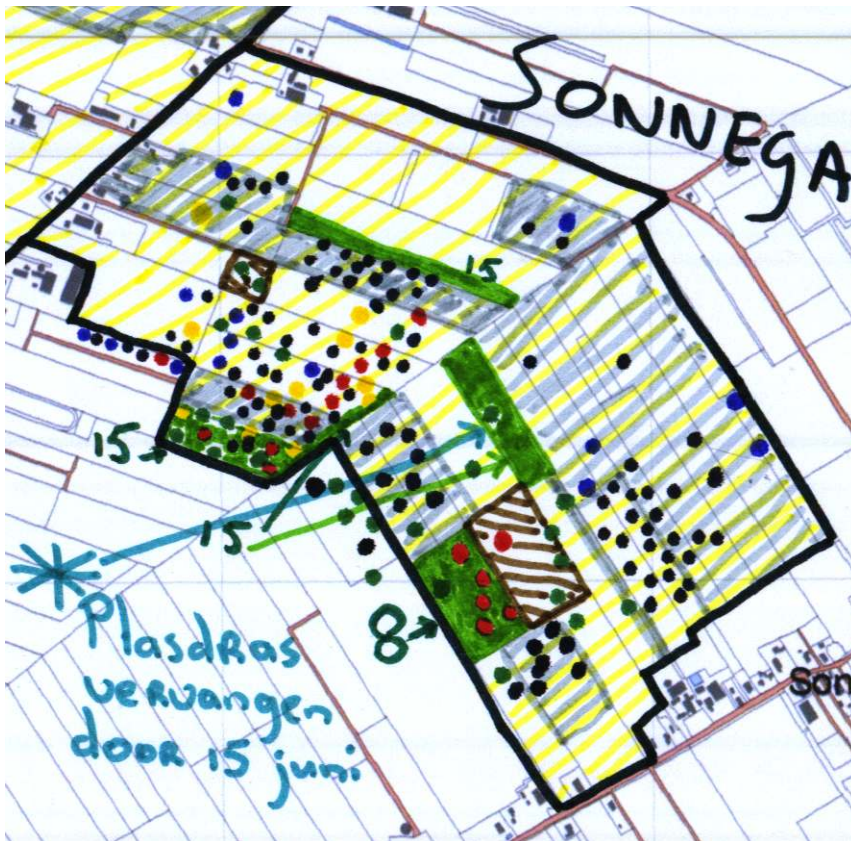
Het effect van ruige mest is onomstreden. Helaas hebben wij nog geen mogelijkheden gezien om de pilot op te zetten. Niet alleen de mestwetgeving maar ook de angst voor ziekteoverbrenging weerhoudt deelnemers ervan om mest van een ander bedrijf te ontvangen.

Leuk om te vermelden is het gebruik van het perceel naast de uitgestelde maaidatum links (midden) in het gebied. Men heeft hier op de buitenste stroken maïs gezaaid en op de middelste strook gras. In combinatie met het perceel en de randen uitgestelde maaidatum die daar liggen gaf dat een optimale spreiding in tijd en ruimte van voedsel en rust. De vogels konden altijd ergens heen!

Het onderste gedeelte van dit gebied was zoals gebruikelijk weer succesvol. Jammer genoeg kon, door o.a. materiaalpech, de plasdras dit jaar niet aangelegd worden. Inmiddels heeft onze vereniging zelf een pomp aangeschaft en is dit probleem opgelost.

De resultaten geven geen aanleiding om het beheer te veranderen.

2012:

Het effect van ruige mest is ook dit jaar weer duidelijk te zien. Op de percelen waar dat rijkelijk wordt gestrooid zijn heel veel vogels aanwezig! Er wordt door dit bedrijf heel veel tijd gestoken in de weidevogels en het resultaat zie je terug op de stippenkaart. Het opdelen van een perceel in drie stroken: maïs – gras – maïs heeft dit jaar veel minder resultaat gehad. Komend jaar komt er gewoon maïs in. Dan ligt er nog wel uitgestelde maaidatum (15 juni) in een rand langs het perceel (en het perceel erboven) en op het perceel er onder. Ook dit jaar is de plasdras niet gerealiseerd. Op het perceel ligt al een natte greppel en de agrariër zag geen reden om in dit natte voorjaar voor nog meer water te zorgen. Omdat hij zich nu 2 jaar niet aan de pakketvoorwaarden heeft gehouden en wij als gebiedscoördinator zien dat ook zonder de plasdras de resultaten goed zijn is in overleg besloten om dit pakket te schrappen. Het geld dat hiervan overblijft kunnen wij nu inzetten in mozaïek de Gracht. Daar is een verbetering dringend gewenst terwijl het hier niet noodzakelijkerwijs tot een verslechtering hoeft te leiden. Een win-win situatie dus.

5.2.9 Nijelamer

Het gebied bestaat uit 370 hectare.

2010:

Dit is een wat groter gebied waar zich vijf kernen van weidevogels bevinden met verder her en der verspreide nesten. Bij vier concentraties ligt inmiddels zwaar beheer zodat ook hier de vogels altijd ergens bescherming en voedsel kunnen vinden. De andere concentratie ligt op maïsland. Dit behoeft geen speciaal beheer. Het voordeel van een wat groter gebied is de variatie die ontstaat door de verschillende bedrijfsvoeringen van de deelnemers.

In het gebied liggen twee gebieden van Staatsbosbeheer waar op de doelstellingen: moeras, vochtig weidevogelgrasland, vochtig hooiland en kruiden- en faunarijk grasland liggen. In de praktijk zien wij hier vrijwel geen weidevogels. En wij hebben dan ook nog geen meerwaarde

gezien in het betrekken van deze gebieden bij ons mozaïek. Het overleg hierover heeft echter nog niet plaatsgevonden doordat de medewerker van Staatsbosbeheer helaas verhinderd was voor ons overleg. Mogelijk dat hier toch nog kansen voor de weidevogels liggen.

Het beheer ligt aaneengesloten.

2011:

Inmiddels heeft het overleg met Staatsbosbeheer over de twee percelen onder de Boelstraweg plaatsgevonden. Men had geen financiële ruimte om hun gronden weidevogelvriendelijker te maken. Met name het onderste perceel zou nodig gesnoeid moeten worden. Als vereniging hebben we overleg gehad met een loonwerker om dit werk uit te voeren maar ook voor ons was de prijs een obstakel. Bovendien kwam er protest van een nazorger dat daar andere vogelsoorten zitten. Ook daar moeten we natuurlijk rekening mee houden.

Tegen de ondergrens van dit mozaïek hebben wij het beheer gewijzigd. Rechts onder zit, weer met dank aan de vele ruige mest, een hele concentratie vogels die, behalve kuikensroken, geen beheer in de directe omgeving had. Door het pakket uitgestelde maaidatum naar rechts te verleggen wordt er een verbinding gevormd tussen de verschillende groepen vogels.

De percelen kruidenrijk rechts boven en bij de plas dras beginnen vogels aan te trekken. We hopen dat dit effect zich verder gaat versterken.

2012:

Ook hier weer het ruige mest effect: rechts onder tegenover de boerderij (de geitenstal die dwars achter de ligboxenstal staat is helemaal onderaan het plaatje, boven het woord boerderij, nog net in beeld). De percelen kruidenrijk links onder en de uitgestelde maaidatum bovenin worden al gevonden. Het kruidenrijk en de plasdras in het midden moeten nog meer vogels gaan trekken. Vorig jaar hebben we hier het beheer gewijzigd. Toen zijn de onderste percelen uitgestelde maaidatum meer naar rechts verschoven. Je ziet dat dit een goede zet was want de grutto's zaten nu direct in de buurt.

Bij de percelen uitgestelde maaidatum bovenin willen we greppel plas dras aanleggen tussen de percelen in.

Vervelend is dat hier, tijdens de intekening in de Toolkit, weer sprake is van missende gewaspercelen. Hierover is gemaild, o.a. met DR maar er is nog geen reactie ontvangen. Het zou erg plezierig zijn als DR niet aan de gewaspercelen kaart zou werken tijdens de intekening van de Toolkit! De oppervlakte is al wel verwerkt in de financiële tabel.

Een probleem wordt de hoogspanningsleiding. Het tracé gaat waarschijnlijk door het onderste kruidenrijk perceel. Als we nu wisten wanneer de werkzaamheden gaan starten konden we in overleg met naastliggende perceeleigenaren misschien tijdelijke zwaar beheer pakketten ergens in de buurt neerleggen? Dat moet dan wettelijk wel mogelijk zijn en naast de beheervergoeding zal er dan ook een bedrag moeten komen om de agrariër over te halen om mee te werken.

5.3 Inrichtingsmaatregelen en overige activiteiten

De hieronder vermelde maatregelen komen voort uit de bij de gebiedskenmerken beschreven knelpunten. Zie paragraaf 3.3. **De financiële vertaling vindt u in hoofdstuk 7.2.**

Maatregelen De Ontginning	Voorbereiding		Uitvoering	
	Wie	Wanneer	Wie	Wanneer
Verwijderen begroeiing en opslag(jaarlijks)	TBO + WS	Deels gerealiseerd door WS	TBO + WS	Jaarlijks
Aanleg plas-dras	ANV +TBO + WS	gerealiseerd	ANV + Agrariërs + WS	2010
Opsnoeien laanbeplanting	Gemeente	Najaar	Gemeente	Periodiek
Solitaire bomen en onderhoud landschapselementen	Gemeente+ Landschapsbeheer	Najaar 2010	Landschapsbeheer	2010/2011

Maatregelen Oldetrijne	Voorbereiding		Uitvoering	
	Wie	Wanneer	Wie	Wanneer
Maaien rietkraag (jaarlijks)	TBO	Najaar	TBO	Jaarlijks
Aanleg plas-dras	ANV +TBO + WS	Aanvraag is in eerste 2010 afgewezen vanwege de kosten.	ANV + Agrariërs + WS	
Verwijderen begroeiing Zandzuigersgat Driewegsluis	ANV+TBO	Najaar 2010	TBO	2010 Nog niet gerealiseerd

Van de nieuwe deelgebieden vindt u alle inrichtingsmaatregelen in onderstaande tabel

Maatregelen Overige mozaïeken	Voorbereiding		Uitvoering	
	Wie	Wanneer	Wie	Wanneer
Opsnoeien Laanbeplanting	ANV + gemeente	1 ^e helft 2011 en doorlopend	Gemeente	Doorlopend
Maaien rietkraag (jaarlijks)	TBO + WS	Najaar 2010	TBO + WS = agrariër	Jaarlijks
Snoeien begroeiing in natuurgebieden	ANV + TBO	Najaar 2010	TBO	jaarlijks
Onderhoud bosjes Sonnega	Agrariër+ Landschapsbeheer	Najaar 2010	Agrariër + Landschapsbeheer	Winter 2010/2011
Aanleg plas-dras drie keer	ANV + WS	Najaar 2010 + 2011	ANV + Agrariërs + WS	2011
Aanleggen natuurvriendelijke oevers	ANV + WS	p.m.	WS	2012 e.v.
Opstellen Plan van Aanpak Predatorenbeheer	WBE	2011	WBE + VW + TBO + ANV	2011 – 2012
Optimaliseren gebruik ruige mest	ANV	2011	Agrariërs + ANV	2011
Aanschaf waterpomp tbv aanleg (tijdelijke)	ANV	Voorjaar 2011	ANV	Najaar 2011

plasdrassen				
Organiseren alarmtellingen	ANV	2012	Vogelwachten	2012
Opstellen compensatieplannen vanwege aanleggen hoogspanningsleiding	ANV (expertise inhuur)	2013	ANV met agrariërs	2013-2014?

6. VELDINVENTARISATIES

Tijdens de uitvoering van de reguliere nestbeschermingshandelingen door de nazorgers, die allen lid moeten zijn van een Vogelwacht en beschikken over een geldige eierzoekpas, worden de gegevens van de gevonden nesten genoteerd en op stippenkaarten verwerkt. In de percelen met een rustperiode zullen de nesten in principe niet worden opgezocht in verband met de verhoogde kans op predatie. Aanwezige broedparen zullen wel op de stippenkaart worden vermeld.

De genoteerde aantallen kunnen aanleiding geven om gedurende het beheerseizoen aanvullende maatregelen te treffen of de aanpak te wijzigen.

Met behulp van de gegevens uit deze veldinventarisaties zal in de komende jaren dit collectieve beheerplan verder worden onderbouwd. Tevens kunnen de gegevens aanleiding geven om het collectieve beheerplan bij te stellen.